

RAPORT Z WIZYTACJI **(ocena programowa)**

**dokonanej w dniach 30-31 maja 2015 roku na kierunku *zarządzanie*
prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego stopnia
realizowanych w formie studiów niestacjonarnych o profilu praktycznym
w Bielskiej Wyższej Szkole im. Józefa Tyszkiewicza w Bielsku Białej**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl - członek PKA

członkowie: prof. dr hab. Magdalena Osińska – ekspert PKA

prof. dr hab. Anna Czubała – ekspert PKA

Bogdan Lewiński – ekspert PKA ds. współpracy z pracodawcami

mgr Łukasz Łukomski - ekspert PKA ds. formalno-prawnych

Paweł Adamiec - ekspert PKA ds. studenckich

Krótką informacją o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na kierunku „*zarządzanie*” prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia w Bielskiej Wyższej Szkole im. Józefa Tyszkiewicza w Bielsku-Białej.

Wizytacja odbyła się z własnej inicjatywy Komisji w ramach harmonogramu ustalonego na rok akademicki 2014/2015. Rozpoczęcie wizytacji poprzedziło zapoznanie się członków Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni, ustalenie podziału kompetencji w trakcie wizytacji oraz sformułowanie wstępnie dostrzeżonych problemów. W toku wizytacji Zespół spotkał się z władzami Uczelni, analizował dokumenty przedstawione przez Władze Uczelni na potrzeby wizytacji, przeprowadził hospitację zajęć i wizytację bazy dydaktycznej, odbył spotkania ze studentami i pracownikami realizującymi zajęcia na ocenianym kierunku, przeanalizował wylosowane prace dyplomowe oraz prace etapowe (egzaminacyjne, zaliczeniowe) ..

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Misja Bielskiej Wyższej Szkoły im. J. Tyszkiewicza w Bielsku-Białej została zaakceptowana przez Senat Uczelni na posiedzeniu w dniu 9 lipca 2011 r.

Strategia rozwoju Uczelni na lata 2011-2015 została przyjęta Uchwałą nr 03/2012 Senatu Uczelni z dnia 19 marca 2012 r.

Koncepcja kształcenia kierunku *zarządzanie* wpisuje się w misję Uczelni, która zakłada „kształcenie kadr w pełni przygotowanych do wykazania swej przydatności w konkretnych zawodach funkcjonujących w praktyce gospodarczej, w organizacjach społecznych i instytucjach państwowych – na terenie kraju i poza jego granicami, Innowacyjności w metodach i narzędziach przekazu wiedzy, Dbłość o jakość i atrakcyjność kształcenia, Zorientowaniu na efekty przy czynnym udziale praktyków gospodarczych. Uczelnia ponadto deklaruje otwarcie na społeczną potrzebę kształcenia się przez całe życie. Uczelnia jako swoje wartości ogłasza: tolerancję światopoglądową, poszanowanie prawdy, rzetelności i uczciwość w pracy i nauce, odpowiedzialność i życzliwość w relacjach międzyludzkich.

Koncepcja kształcenia kierunku *zarządzanie* określa profil praktyczny tego kierunku i osadza go w obszarze nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu w dziedzinie nauk ekonomicznych. Koncepcja kształcenia zgodnie z zasadami misji oferuje program studiów wyraźnie zorientowany na specjalności osadzone w potrzebach rynku pracy jak: *zarządzanie wellnes i spa*, grafika w reklamie. Ponadto program kształcenia jest zorientowany na preferowanie kształcenia w zakresie umiejętności praktycznych przy zachowaniu niezbędnego zakresu oferowania treści teoretycznych związanych z naukami o zarządzaniu. Strategia Uczelni opracowana na lata 2011-2015 nakreśla cele strategiczne wśród których są cele zorientowane na proces dydaktyczny. Uczelnia zakłada w swej strategii: zapewnienie najwyższej jakości procesu nauczania, Systematyczne rozpoznawanie potrzeb rynku pracy dla optymalnego ukształtowania oferty edukacyjnej, Podjęcie działań na rzecz wprowadzenia do oferty edukacyjnej Uczelni programów autorskich, Budowanie więzi z absolwentami, Ścisłe współdziałanie z Rada Pracodawców w celu doskonalenia oferty programowej, Podnoszenie kwalifikacji dla wyróżniających się nauczycieli.

Koncepcja kształcenia kierunku *zarządzanie* realizuje te cele gdyż oferowany program studiów zawiera metody dydaktyczne oraz formy zajęć pozwalające na upracticznienie kształcenia i zorientowanie na potrzeby rynku pracy. *Zarządzanie* kierunkiem wspierane jest wdrożonym Wewnętrznym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia. Do realizacji procesu dydaktycznego w szczególności do realizacji przedmiotów specjalnościowych pozyskano praktyków z dużym doświadczeniem zawodowym w sektorze hotelarstwa jak reklamy i grafiki. Koncepcja kształcenia uwzględnia odpowiednie proporcje między treściami kształcenia oferującymi teoretyczne aspekty w zakresie dyscypliny nauki o zarządzaniu jak i zajęciami powiązanymi z praktycznym przygotowaniem zawodowym.

Oferta kształcenia skierowana jest obecnie tylko do studentów studiów niestacjonarnych. Różnorodność oferty realizowana jest poprzez kształcenie na dwóch wyraźnie zróżnicowanych programowo specjalnościach tj.: *zarządzanie* w hotelarstwie wellness i spa oraz grafika komputerowa w reklamie. Obie specjalności mieszczą się w zakresie kierunku *zarządzanie* przy czym specjalność grafika komputerowa w reklamie powinna być bardziej zorientowana na wiedzę i umiejętności z zakresu reklamy i elementów zarządczych i powinna wrócić raczej do swojej pierwotnej nazwy Reklama marketingowa. Na specjalności *Zarządzanie w hotelarstwie wellness i spa* uczy się: zrozumienia indywidualnych oczekiwań wymagającego klienta hotelu, a także otwartości na najnowsze trendy w hotelarstwie, poznania wachlarza usług organizowanych dla gości w hotelach wellness i spa, komponowania oferty usługowej, kalkulowania ceny, tworzenia pakietów pobytowych i dostosowania narzędzi marketingowych i kanałów dystrybucji. Zajęcia praktyczne realizowane są w formie projektów (np. organizacji konferencji czy też wycieczki), w których studenci sprawdzają swoją wiedzę i nabywają w trakcie zajęć praktycznych umiejętności. Student nabywa umiejętności pracy zespołowej, stosowania współczesnego *savoir-vivre* hotelowego oraz prowadzenia skutecznych rozmów prosprzedażowych. Specjalność hotelarstwo wellness i spa jest odpowiedzią na zapotrzebowanie rynku w zakresie dążenia do jak najdłuższego zachowania młodości, zdrowia i dobrego samopoczucia oraz zdrowego stylu życia. Podczas wizytacji w ramach tej specjalności organizowane były wydarzenia kulturalno- rekreacyjne ,które współorganizowali studenci tej specjalności. Studenci uczestniczą w zajęciach praktycznych organizowanych w hotelach, resortach SPA .W roku akademickim 2014/2015 wprowadzono moduł EVENT. W dwóch programach uzupełniających szkolenia warsztatowe opatrzonych wspólnym hasłem „EVENT - trening przez doświadczenie” studenci wcielili się w rolę pracowników marketingu i przygotowali autorskie pakiety pobytowe w hotelu wellness i spa, które - z następnie sprzedawali, podczas przygotowanej przez siebie prezentacji w formie mini targów. Podczas wizytacji w ramach tej specjalności organizowane były wydarzenia kulturalno- rekreacyjne ,które współorganizowali studenci tej specjalności

Program specjalności *Grafika komputerowa w reklamie* zorientowany jest na przygotowanie do rozpoczęcia pracy w szeroko rozumianej branży reklamowej. Program wzbogacony jest zajęciami z rysunku i malarstwa, kompozycji i projektowania, aby zapoznać studentów z

podstawami warsztatu grafika.. Na zajęciach praktycznych uczy się: budowania komunikatu wizualnego przy pomocy różnych mediów, projektowania programu komunikacji marketingowej oraz programu reklamowego, skutecznej *komunikacji w biznesie*.. Koncepcja kształcenia na specjalności grafika komputerowa w reklamie ma znacząca ofertę w zakresie innowacyjnych technik komunikacyjnych w reklamie. *Podkreślić należy, iż wprowadzona została zasada budowy portfolio, które tworzone jest w oparciu o prace studentów i dokumentuje osiągnięte efekty kształcenia.* ZO PKA stwierdził, że tak określona specjalność jest hybrydą złożoną z treści zarządczych (kierunkowe), artystycznych i informatycznych (specjalnościowe). Grafika komputerowa w reklamie jest specjalnością osadzoną wyraźnie również w efektach artystycznych oraz informatycznych, co wykracza nieco poza zakładany obszar nauk społecznych. Program tej specjalności powinien w większym stopniu być zorientowany na treści kształcenia z zakresu zarządzania, marketingu i reklamy. Spotkanie zespołu oceniającego z kadra akademicką pozwala uznać że koncepcja kształcenia specjalności grafika komputerowa w reklamie powinna zostać wzbogacona o zajęcia związane z komunikacją w reklamie. Absolwent oferowanej specjalności ma niejasno określone efekty jako absolwent zarządzania co powinno ulec odpowiedniej modyfikacji. Można w świetle analizy koncepcji kształcenia uznać iż koncepcja kształcenia jest zgodna z misją i strategią Uczelni, jest różnorodna i zawiera elementy innowacyjne. Uczelnia zareagowała na uwagi zespołu oceniającego PKA przekazane podczas podsumowania wyników wizytacji i nadesłała zmodyfikowaną koncepcję programową specjalności *Grafika komputerowa w reklamie* wprowadzając odpowiedni udział przedmiotów o treściach kształcenia z zakresu reklamy, promocji, aspektów zarządczych co osadza ją w kierunku *zarządzanie*.

1.2).

Koncepcja kształcenia na kierunku *Zarządzanie* Bielskiej Wyższej Szkoły im. J. Tyszkiewicza została sformułowana i rozwinięta zarówno w oparciu o współpracę z środowiskiem pracodawców jak również w wyniku badań rynku pracy zrealizowanych w latach 2010-2015 (współfinansowanych z środków UE). Powołana została Rada Pracodawców zrzeszająca przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, placówek kulturalnych, podmiotów gospodarczych jak i osób pełniących zaszczytne funkcje publiczne. Rada brała udział w dyskusjach nad strategią rozwoju Uczelni, modyfikacjami programu kształcenia i dostosowywania go do potrzeb rynku pracy. . Obok Rady Pracodawców działały również zespoły branżowe zajmujące się poszczególnymi obszarami praktycznego kształcenia. Przedstawiona dokumentacja, protokoły Branżowego Zespołu ds. programów kształcenia potwierdzają udział interesariuszy zewnętrznych w opiniowaniu i modyfikowaniu programów nauczania oraz jego realizacji. Przedstawiciele pracodawców współpracujących z Wydziałem uczestniczyli w bezpośrednim spotkaniu z zespołem wizytującym. W wypowiedziach na spotkaniu potwierdzili oni swoje zaangażowanie i wpływ na formułowanie oferty dydaktycznej, projektowanie i weryfikowanie efektów kształcenia, opiniowanie programów studiów.

Formułowanie efektów kształcenia, uwzględnianie wymagań rynku pracy, organizacji zawodowych, interesariuszy zewnętrznych dokonywana jest w oparciu o funkcjonowanie Rady Pracodawców, Branżowego Zespołu ds. programu kształcenia oraz proces indywidualnych konsultacji realizowany przez Biuro Karier.

Upraktycznienie programu studiów, włączenie pracodawców do jego realizacji, jak również monitorowanie staży, wyjazdów studyjnych, zajęć praktycznych, praktyk i staży pozwala tworzyć spójny system budowania właściwych efektów kształcenia pożądanym na rynku pracy. Poza działalnością Rady Pracodawców, konsultacjami z interesariuszami zewnętrznymi jakie mają miejsce w ramach indywidualnej współpracy między firmą/ instytucją a Biurem Karier zapewnienie udziału i wpływu opinii pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy na proces określania i oceny efektów kształcenia realizowane jest także poprzez dodatkowe szkolenia, spotkania z doradcą zawodowym oferowane studentom przez Uczelnię Biuro Karier.

Przykładem, z włączaniem wiodących firm regionu w realizację zajęć, jest współpraca z firmą logistyczną DB Schenker, (dla której studenci przygotowują dedykowane projekty), w

ramach modułu „Zarządzanie logistyczne w praktyce”. Ponadto Uczelnia wraz z grupą firm Mokate S.A zorganizowała (w roku akademickim 2014/2015) konkurs na najlepszą pracę dyplomową o tematyce marketingowej. Przedmiotem konkursu jest praca dyplomowa z zakresu marketingu o walorach aplikacyjnych, przydatnych w obszarze działania grupy firm Mokate S.A. Celem konkursu jest wzbogacenie procesu dydaktycznego oraz poprawa jakości prac dyplomowych. Proces dyplomowania zakłada współpracę z firmami. Znacząca część prac dyplomowych powstaje w bezpośrednim kontakcie z takimi firmami jak np.: zakłady jak np. MOKATE SA, REDAN SA, kluby sportowe: Skra Bełchatów i Wisła Kraków, marki odzieżowe jak Intruz Clothing (streetwear), znane w regionie hotele. Organizowane są spotkania studentów z przedstawicielami firm lokalnych. W trakcie tych spotkań studenci zapoznają się np. z możliwościami wyjazdu na staż. Staże w hotelach na wyspie Rodos w Grecji organizuje dla studentów firma Rhodesnow. Do prowadzenia zajęć pozyskano praktyków o znaczącym doświadczeniu zawodowym. I tak zajęcia praktyczne prowadzą: Dyrektor Generalny Polska Akademia Gościnności), Fundator i Założyciel Polskiej Akademii Gościnności), Dyrektor Hotel SPA Jawor****), Dyrektor Generalny Hotelu President), właściciele agencji reklamowych, programista aplikacji internetowych mobilnych, administrator baz danych.

Kadra akademicka oraz studenci biorą aktywny udział w budowaniu koncepcji kształcenia i programu studiów. W Uczelni funkcjonuje Komisja Programowa oraz Zespół branżowy ds. programu kształcenia w których uczestniczą nauczyciele akademicki, studenci oraz praktycy – przedstawiciele rynku pracy. Spotkania tych gremiów odbywają się systematycznie i dyskutowane są na nich problemy dotyczące procesu dydaktycznego i jakości kształcenia. Wspólnie interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni opracowywali zasady tworzenia *Paszportu Kompetencyjnego* dokumentu stanowiącego zbiór certyfikatów potwierdzających nabyte przez studentów kompetencje zawodowe. Zorganizowano dwie konferencje (Kształcimy praktyków”, oraz „Uczelnia dla Regionu - Region dla studentów) które umożliwiły prezentację wyników badań rynku pracy w regionie realizowanych przez Uczelnię wspólnie z pracodawcami, a także pozwoliło przeprowadzić warsztaty dotyczące programów kształcenia: Kadra akademicka jest zaangażowana w proces budowy koncepcji kształcenia. Wykorzystano w tym zakresie doświadczenia z wizyt benchmarkingowych odbytych w Portugalii, USA, Anglii oraz centrach wellness i spa w Austrii.

Udział interesariuszy wewnętrznych w procesie kształtowania koncepcji kształcenia został wsparty licznymi szkoleniami wewnętrznymi adresowanymi do pracowników administracyjnych Uczelni oraz szkoleniami kadry kierowniczej. Duże znaczenie dla udziału interesariuszy wewnętrznych w koncepcji kształcenia miały wizyty benchmarkingowe zrealizowane w Portugalii, USA, Anglii oraz centrach wellness i spa w Austrii - publikacja „Dobre praktyki w zarządzaniu jakością” – wyniki badań benchmarkingowych i wnioski (propozycje dobrych praktyk i rekomendacje) z wizyt studyjnych w ośrodkach krajowych (2014).

Założony i realizowany udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych Bielskiej Wyższej Szkoły im. Józefa Tyszkiewicza w procesie kształtowania koncepcji kształcenia stał się nieodzownym elementem przyjętych do realizacji celów jakościowych.

Zespół oceniający zaleca poszerzenie grona firm współpracujących z Uczelnią o firmy , instytucje powiązane z działalnością marketingową i promocyjną w tym agencje reklamowe z uwagi na prowadzoną specjalność.

Spotkanie ze studentami potwierdziło, iż Studenci swoje uwagi w zakresie koncepcji kształcenia na kierunku zgłaszają poprzez starostów, którzy działając w porozumieniu z Samorządem Studentów przedstawiają wnioski Rektorowi oraz w dziekanatach. Studenci wizytowanego kierunku podczas spotkania z ZO PKA podkreślili, że mają możliwość wyrażenia swoich opinii w indywidualnych rozmowach z władzami Uczelni, które może odbywać każdy student. Z uwagi na niewielką liczbę studentów na wizytowanym kierunku istnieje możliwość bezpośredniego kontaktu z władzami Uczelni. Dla studentów pierwszego roku organizowane jest spotkanie, podczas którego pracownicy Uczelni przekazują informacje potrzebne w toku studiów, w tym o prawach i obowiązkach studenta oraz o kierunkowych efektach kształcenia. Niezależnie od spotkań ze studentami wizytowanego kierunku władze Uczelni spotykają się z przedstawicielami Samorządu

Studenckiego. Podczas spotkań przedstawiciele Samorządu Studenckiego formułują swoje opinie w zakresie bieżących spraw, w tym dotyczących jakości i koncepcji kształcenia na kierunku. W opinii członków Prezydium Samorządu Studentów współpraca z władzami Uczelni sprzyja studenckiej partycypacji w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku. Zdaniem studentów władze Uczelni wyciągają wnioski z przeprowadzanych rozmów, co sprzyja doskonaleniu koncepcji kształcenia. Studenci wizytowanego kierunku podkreślają dobre rozwiązanie, jakim jest ich zdaniem włączenie starostów do bieżącej działalności Samorządu Studenckiego.

Pozytywnie należy ocenić możliwość formułowania przez studentów swoich opinii oraz konsultowania ich z władzami Uczelni. Rozmowy z władzami Uczelni w zakresie ustalania koncepcji kształcenia na kierunku dotyczą profilu, celów, efektów oraz rozwoju kierunku.

Przedstawiciele Samorządu Studentów są członkami Komisji Programowej oraz Senatu Uczelni. Studenci podczas posiedzeń ww. organów wyrażali swoje opinie na temat programów kształcenia, w tym planów studiów. Kwestie związane z koncepcją kształcenia na wizytowanym kierunku są konsultowane z przedstawicielami studentów, którzy organizują spotkania ze studentami w celu podsumowania spraw i wypracowania wspólnego stanowiska w sprawach dotyczących koncepcji kształcenia .\

Można zatem uznać iż koncepcja kształcenia jest dyskutowana z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego - ocena: znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Koncepcja kształcenia na kierunku zarządzanie wpisuje się w strategię i misję Uczelni. Koncepcja uwzględnia potrzeby rynku pracy i poprzez oferowanie specjalności zachowuje swoją elastyczność i różnorodność oferty programowej. Koncepcja kształcenia wymaga bardziej wyraźnego powiązania programowego specjalności Grafika komputerowa w reklamie.

1.2) W procesie budowy koncepcji kształcenia uczestniczą nauczyciele akademicki, studenci oraz przedstawiciele pracodawców. W opinii studentów ich wpływ na profil kierunku studiów, celów, efekty oraz perspektywy rozwoju jest odpowiedni.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Uchwałą nr 08/06/2013 z dnia 19 czerwca 2013 r. Senat Bielskiej Wyższej Szkoły w Bielsku-Białej zatwierdził efekty kształcenia dla kierunku "*zarządzanie*" obowiązujące od roku akademickiego 2013-2014.

W opisie kierunku *zarządzanie* na studiach I stopnia prowadzonych w trybie niestacjonarnym Bielska Wyższa Szkoła im. Józefa Tyszkiewicza w Bielsku Białej zadeklarowała umiejscowienie kształcenia na ocenianym kierunku jako studiów jednoobszarowych o profilu praktycznym w obszarze nauk społecznych. Absolwenci studiów I stopnia uzyskują tytuł zawodowy licencjata (potwierdzający uzyskanie kwalifikacji I stopnia). W opisie wiedzy, umiejętności i kompetencji absolwenta kierunku za pomocą efektów kształcenia zadeklarowano, że efekty te osadzone zostały w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu. Uczelnia przeprowadziła analizę rynku pracy w roku 2012. Wynika z niej, że kierunek studiów *zarządzanie* dobrze wpisuje się w zapotrzebowanie zgłaszane na absolwentów przez rynek pracy, szczególnie w obszarze usług hotelarskich oraz reklamowych. Uzasadnia to nazwy specjalności

Hotelarstwo i Reklama marketingowa na III roku oraz *Zarządzanie* w hotelarstwie wellness i spa oraz Grafika komputerowa w reklamie – realizowane na I i II stopniu studiów. Dla studiów I stopnia zdefiniowano efekty kształcenia na kierunku *zarządzanie* oraz na oferowanych specjalnościach. Efekty te są dość szczegółowe, gdyż na kierunku zdefiniowano 19 efektów kształcenia w obszarze wiedzy, 22 w zakresie umiejętności i tylko 5 w zakresie kompetencji społecznych. Dla specjalności *Zarządzanie* w hotelarstwie wellness i spa sformułowano ponadto 5 efektów specjalnościowych z wiedzy, 11 z zakresu umiejętności i 5 z zakresu kompetencji społecznych. W przypadku specjalności Grafika komputerowa w reklamie liczba efektów wynosi odpowiednio: 12 (wiedza), 12 (umiejętności) i 8 (kompetencje). Liczba efektów specjalnościowych jest bardzo duża, zwłaszcza na specjalności Grafika komputerowa w reklamie, co budzi wątpliwości w zakresie możliwości ich zrealizowania w zakładanym czasie kształcenia na I stopniu studiów. Ponadto można stwierdzić, że efekty specjalnościowe z *Zarządzania* w hotelarstwie wellness i spa poszerzają i pogłębiają efekty kierunkowe, natomiast efekty sformułowane dla specjalności Grafika komputerowa w reklamie tworzą zupełnie nowe byty, niezwiązane z kierunkiem *zarządzanie*. Są to dla przykładu efekty: KZGK_W26-KZGK_W35; KZGK_U36-KZGK_U45, co stanowi przeważającą część efektów kształcenia sformułowanych dla tej specjalności. Z punktu widzenia realizacji efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku *zarządzanie* zmiana specjalności Hotelarstwo na *Zarządzanie* w hotelarstwie wellness i spa jest korzystna, natomiast zmiana nazwy Reklama marketingowa na Grafika komputerowa w reklamie jest zmianą niekorzystną. Sylwetka absolwenta specjalności *Zarządzanie* w hotelarstwie, wellness i spa jest jasna i czytelna, natomiast sylwetka absolwenta specjalności Grafika komputerowa w reklamie nie jest jasna w kontekście zdefiniowanych kierunkowych efektów kształcenia.

Zalecenie: zmienić efekty kształcenia na specjalności Grafika komputerowa w reklamie na wzór tego co Uczelnia robiła na specjalności Reklama marketingowa, tak aby zachowana została tożsamość kierunku *zarządzanie*. Uczelnia zareagowała na uwagi sformułowane na podsumowaniu wizytacji i opracowała modyfikację efektów specjalnościowych dla specjalności Grafika komputerowa w reklamie, dostosowując się do zaleceń zespołu PKA, korygując wymienione wyżej opisy efektów kształcenia jak i rezygnując np. z efektu KZGK_W35.

Ogólne i specyficzne efekty kształcenia zostały sformułowane na poziomie kierunku i specjalności, zaś efekty szczegółowe na poziomie modułów (przedmiotów). Przygotowane zostały ponadto matryce przyporządkowujące efekty kształcenia do poszczególnych przedmiotów na obu stopniach studiów. Przyporządkowania te dokonane zostały w sposób merytorycznie poprawny i pokrywają one wszystkie efekty z obszaru nauk społecznych, z którego wywodzi się kierunek *zarządzanie*. Jednocześnie efekty modułowe (przedmiotowe) oferowane na specjalności Grafika komputerowa w reklamie odnoszą się do efektów specjalnościowych, których treści są inne niż wynikałoby to z przyporządkowania kierunku studiów, a przez to i tej specjalności, do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych i dyscypliny nauki o zarządzaniu. Uczelnia nie oferuje przygotowania studentów kierunku *zarządzanie* do zdobycia żadnych certyfikatów zawodowych. Podkreślić jednak należy bardzo dobrą współpracę Uczelni z pracodawcami z dziedziny hotelarstwa wellness i spa, którzy znacząco wspierają studentów w zdobywaniu wiedzy praktycznej. W przypadku Grafiki komputerowej w reklamie uprzątnięcie zmierza w kierunku przekazania studentom efektów artystycznych (rysunek, projekt graficzny) i informatycznych (obrazy bitmapowe), nie zaś zarządczych.

Z perspektywy studentów kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia są spójne. W opinii studentów stopień uwzględnienia w procesie kształcenia wymagań rynku pracy jest wystarczający.

Na kierunku *zarządzanie* prowadzonym na Bielską Wyższą Szkołę im J. Tyszkiewicza w Bielsku Białej istnieje możliwość osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów kierunkowych. Liczba efektów sformułowanych dla specjalności Grafika komputerowa w reklamie znacząco przewyższa liczbę efektów na specjalności *Zarządzanie* w hotelarstwie wellness i spa, co budzi wątpliwości ZO PKA nie tylko z uwagi na zgodność z tożsamością kierunku *zarządzanie*, ale także z uwagi na możliwość realizacji tak dużej liczby efektów. Cele szczegółowe i efekty dla

przedmiotów zostały sformułowane w sylabusach. Są one przygotowane bardzo szczegółowo i zawierają odniesienia do efektów kierunkowych i specjalnościowych. Dotyczy to także przedmiotów wybieralnych. Efekty modułowe są zgodne ze specyfiką przedmiotów i w pełni wpisują się w zakładane efekty kierunkowe lub/i specjalnościowe, zarówno w zakresie wiedzy, jak i umiejętności oraz kompetencji. Uczelnia przygotowała także efekty dla praktyk zawodowych na obu oferowanych specjalnościach.

Określone zostały cele i efekty dla praktyk zawodowych. Celem nadrzędnym odbywanych przez studentów praktyk jest wzbogacenie wiedzy teoretycznej o praktyczną znajomość zagadnień związanych ze studiowaną specjalnością. Głównymi celami praktyk są:

1. sprawdzenie nabytej wiedzy w praktycznym aspekcie zawodu,
2. poszerzenie oraz wykorzystywanie wiedzy i umiejętności zdobytych na studiach,
3. kształtowanie specjalistycznych umiejętności zawodowych,
4. doskonalenie umiejętności skutecznego komunikowania się,
5. poznanie zasad organizacji pracy, sposobów prowadzenia dokumentacji,
6. zapoznanie się z zasadami funkcjonowania podmiotów w warunkach konkurencji rynkowej,
7. wdrożenia do pracy zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, odpowiedzialności za powierzone zadania,
8. doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem obcym / specjalistycznym w sytuacjach zawodowych.

Praktyka zawodowa jest organizowana w hotelach oraz ośrodkach Wellness & SPA, agencjach reklamy, w działach marketingu, drukarniach, studiach fotograficznych. Studenci mogą odbywać praktyki zawodowe w samodzielnie wybranych przez siebie zakładach pracy lub mogą skorzystać z bazy adresowej Biura Karier i Staży Zawodowych publikowanej na stronie www.biurokarier.tyszkiewicz.edu.pl. Biuro Karier weryfikuje dodatkowo w drodze bezpośredniego kontaktu (głównie telefonicznego /ale też ew. wizyta bezpośrednia) miejsce odbywania praktyk zgłoszone samodzielnie przez studenta. W przypadku odbywania praktyk w firmie zgłoszonej przez Biuro Karier weryfikacja miejsca, pracodawcy odbywa się w momencie zawierania umowy o współpracy, umowy o organizacji stażu /praktyki. Nadzór nad organizacją i prawidłowością przebiegu praktyk zawodowych pełni Kierownik Biura Karier i Staży Zawodowych lub upoważniony przez niego pracownik pełniący funkcję koordynatora ds. praktyk.

System organizacji praktyk posiada przejrzyste procedury i zapewnia kontrolę Uczelni nad zgodnością programu praktyk ze wszystkimi celami zawartymi w regulaminie praktyk i staży studenckich oraz założeniach programowych praktyk dla każdego kierunku. Weryfikacja uzyskanych efektów w wyniku odbycia praktyki lub stażu odbywa się na podstawie sprawozdania opisującego przebieg praktyki, realizowane zadania oraz nabyte efekty kształcenia, których zgodność z założeniami programowymi opiniuje Kierownik Biura Karier i Staży Zawodowych.

Od roku akademickiego 2014/2015 realizację efektów zatwierdza Prorektor na podstawie pozytywnej w/w opinii. W celu wystawienie certyfikatów kompetencyjnych koniecznym jest ich potwierdzenie przez opiekuna/praktyka instytucji, w której praktyka została zrealizowana i Przewodniczącego Komisji Programowej. Istnieje możliwość zwolnienia z praktyk na podstawie uznania pracy zawodowej, prowadzonej działalności gospodarczej, wolontariatu lub stażu, dokonuje tego Kierownik Biura Karier i Staży Zawodowych.

Z perspektywy studentów realizowany program studiów umożliwia im uzyskanie kierunkowych i modułowych efektów kształcenia. Praktyki zawodowe przewidziane w programie studiów są nastawione na proces zdobywania efektów kształcenia.

Opis założonych kierunkowych efektów kształcenia dla studiów I stopnia kierunku *zarządzanie* jest dostępny dla studentów na stronie www.tyszkiewicz.edu.pl. Obejmuje on poza tym: opis oferty edukacyjnej - zbiór informacji z zakresu charakterystyki programów kształcenia każdego kierunku studiów, efektów kształcenia, planów studiów, programów studiów, przedmiotów do wyboru, systemu punktów ECTS, obowiązujących dokumentów i regulacji prawnych, takich jak: statut, regulamin studiów, regulamin praktyk i staży zawodowych, regulamin przyznawania pomocy stypendialnej oraz funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości

Kształcenia. Dodatkowo, na platformie Moodle (<http://edukacja.tyszkiewicz.edu.pl>), w Strefie Studenta i Strefie Wykładowcy, umieszczane są ważne informacje dla społeczności akademickiej, które mogą być pobierane w formie dokumentów elektronicznych oraz drukowane. Poprzez stronę internetową <http://wu.tyszkiewicz.edu.pl> studenci mogą korzystać z systemu Wirtualnej Uczelni, który daje możliwość m.in. uzyskania informacji na temat planu zajęć, bieżących informacji dotyczących zajęć dydaktycznych, itp. Cele i efekty modułowe (przedmiotowe) są dostępne w sylabusach udostępnianych zarówno podczas pierwszych zajęć z przedmiotu jak i na stronie internetowej Uczelni. Można zatem stwierdzić, że z jednej strony opisy te są kompletne z punktu widzenia informacji oczekiwanych przez kandydatów na studia i studentów, gdyż uwzględniają wszystkie niezbędne elementy związane z zawartością programu kształcenia, organizacją toku studiów i stosowanym systemem wyrażania ich efektów, a z drugiej strony ze względu na aktualnie preferowany przez te grupy interesariuszy sposoby pozyskiwania informacji, są dla nich w pełni dostępne.

. Z perspektywy studentów zawarte tam informacje są kompletne. Ponadto sylabusy są dostępne w formie papierowej do wglądu w Dziekanatach

2.2).

Kierunkowe efekty kształcenia odnoszą się do tożsamości kierunku *zarządzanie*. Są one sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny. Efekty specjalnościowe także są sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny. Możliwość weryfikacji wspomnianych efektów jest możliwa jednak w konkretnych przypadkach sposób sprawdzenia efektów zależy od form prowadzenia zajęć i inwencji prowadzących w zakresie form zaliczenia. Wśród wymagań wskazano referaty, projekty zespołowe i indywidualne i inne zajęcia aktywizujące studentów, a ponadto także egzamin pisemny, ustny i zaliczenie.

Efekty kształcenia są w opinii studentów sformułowane w sposób zrozumiały. Studenci wskazują zgodność kierunkowych i modułowych efektów kształcenia podanych w sylabusach z informacjami przekazywanymi przez władze Uczelni i nauczycieli akademickich. Z punktu widzenia studentów efekty kształcenia są sformułowane w sposób, który umożliwia ocenę stopnia ich osiągnięcia.

2.3)

System oceny efektów kształcenia jest określony w formie ogólnych zasad i procedur określony w Regulaminie studiów wprowadzonym Uchwałą Senatu 08 kwietnia 2014 r. Stosowany tam system ocen jest kompletny i przejrzysty. Studenci mają możliwość zapoznania się z nim na stronie internetowej Uczelni i są informowani przez prowadzących zajęcia o warunkach i wymaganiach związanych z zaliczeniem poszczególnych przedmiotów. Warunki zaliczenia każdego przedmiotu oraz składowe oceny określone są bardzo szczegółowo w sylabusach przedmiotów. Wszystkie te informacje są jawne i powszechnie dostępne studentom. Zapisane sposoby sprawdzania wiedzy i umiejętności są właściwie dostosowane do charakteru poszczególnych przedmiotów. Metody weryfikacji realizacji efektów kształcenia są odpowiednio dobrane do charakteru poszczególnych przedmiotów. W szczególności stosowane są referaty, egzaminy pisemne i ustne, zaliczenia pisemne, prace projektowe oraz inne formy sprawdzające praktyczną wiedzę studentów. Na specjalności Grafika komputerowa w reklamie występuje dużo prac o charakterze artystycznym lub/i informatycznym.

Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia. Z perspektywy studentów formułowany system oceniania jest zrozumiały, nie powoduje trudności interpretacyjnych. Informacje na temat systemu oceny efektów kształcenia i możliwości weryfikacji zakładanych celów zawarte są w sylabusach, dostępnych w systemie Wirtualna Uczelnia oraz w formie papierowej w Dziekanatach.

Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się również poprzez analizę rynku pracy, oczekiwań pracodawców, monitorowanie losów absolwentów.

Do działań cząstkowych związanych z interesariuszami zewnętrznymi należą prowadzone corocznie badania pracodawców współpracujących z Wydziałem, różnorodne formy uzyskiwania opinii w ramach istniejącego sformalizowanego systemu kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym – czyli pracę Rady Pracodawców, Branżowego Zespołu ds. programu kształcenia, działalność Biura Karier. Uzupełnieniem działań cząstkowych jest zbieranie informacji nt. trendów rynkowych – potrzeb rynkowych dot. m. in. umiejętności, kompetencji i oczekiwań pracodawców, losów absolwentów.

System oceny efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia i przewiduje właściwe dla nich sposoby weryfikacji. Efekty z zakresu wiedzy są najczęściej weryfikowane za pomocą pracy pisemnej, zaś umiejętności i kompetencje za pomocą referatu, analizy przypadków, prac grupowych, projektów, dyskusji itp.

Zespół Oceniający PKA oceniając prace etapowe dostrzegł, iż pytania egzaminacyjne bądź prace projektowe w niewystarczający sposób weryfikują wiedzę z niektórych przedmiotów (np. egzamin testowy jednokrotnego wyboru zawierający 10 pytań). W niektórych przypadkach zaobserwowano także niski poziom części analitycznych prac projektowych i dyplomowych. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w załączniku nr 4.

Zdaniem studentów wizytowanego kierunku przyjęte metody oceny osiągania efektów kształcenia są odpowiednie i uwzględniają zasady sprawiedliwości, równych szans i przejrzystości.

Po analizie dokumentacji związanej z procesem kształcenia Zespół Oceniający PKA stwierdza, że system umożliwia zmierzenie efektów kształcenia i ich ocenę na poszczególnych etapach kształcenia i we właściwy sposób akcentuje praktyczny aspekt kształcenia. Sylabusy zawierają szczegółowe informacje co do sposobu pomiaru poszczególnych efektów przedmiotowych, zaś sylabusy dla praktyk określają sposób pomiaru efektów zrealizowanych w ramach praktyk dla poszczególnych specjalności. Proces dyplomowania jest w sposób ogólny określony w Regulaminie studiów z 2014 r., a ponadto opisany został w dwóch dokumentach: Zasady dyplomowania Bielskiej Wyższej Szkoły im J. Tyszkiewicza w Bielsku Białej oraz Szczegółowe zasady dyplomowania na kierunku *zarządzanie*. Opisano w nich szczegółowo m.in. cele i strukturę pracy dyplomowej, sposób tworzenia przypisów i odnośników oraz inne merytoryczne i formalne elementy pracy, jak również przebieg egzaminu dyplomowego i system oceniania na egzaminie. Generalnie można stwierdzić, że proces dyplomowania opiera się na prawidłowych zasadach i odpowiada rozwiązaniom powszechnie stosowanym w krajowym szkolnictwie wyższym. Pozwala tym samym na zapewnienie realizacji celów i efektów kształcenia związanych z tym elementem procesu kształcenia. Praca dyplomowa jest oceniana przez promotora i recenzenta powołanego przez dziekana. Oceny pracy dyplomowej w formie pisemnej dokonują promotor pracy oraz jeden recenzent. W zasadach dotyczących dyplomowania na kierunku *zarządzanie* nie ma informacji na temat zakresu pytań zadawanych na egzaminie dyplomowym. Pytane podczas wizytacji osoby zarządzające kierunkiem *zarządzanie* potwierdziły, że taki zestaw nie został przygotowany ani udostępniony studentom. Pytania na egzaminie dyplomowym zadawane są przez komisję na bieżąco. Wydaje się jednak, że w celu obiektywizacji wyników uzyskanym przez studentów na egzaminie, jak również wyrównania ich szans należałoby stworzyć ramowy zakres zagadnień, spośród których komisja formułowałaby pytania szczegółowe.

ZO PKA zwrócił uwagę na niezgodność tematów niektórych prac dyplomowych z kierunkiem *zarządzanie*, co uniemożliwia pełną weryfikację efektów uzyskanych na ocenianym kierunku. W przeszłości tematyka prac dyplomowych była akceptowana przez odpowiednią komisję, w chwili obecnej polega się na doświadczeniu promotorów. Wybór promotorów nie zawsze jest jednak właściwy, ponieważ promotorem części prac jest osoba z tytułem zawodowym magistra, co w obecnej formie seminarium dyplomowego ZO uznał za niewłaściwe. Należy zmienić ten stan rzeczy i powierzać prowadzenie prac licencjackim osobom posiadającym co najmniej stopień doktora, zaś magister może pełnić rolę pomocniczą o ile jest praktykiem posiadającym doświadczenie zawodowe w zakresie efektów kształcenia dotyczących umiejętności sformułowanych dla kierunku *zarządzanie*.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że praktycy włączają się w proces dyplomowania, wspierając studentów w wyznaczonych obszarach tematycznych, konsultacjami przy opracowaniu pracy dyplomowej, pomocą przy gromadzeniu i opracowywaniu materiałów. Prace dyplomowe mają aspekt praktyczny. Około 95% prac powstaje w bezpośrednim kontakcie z gospodarką. Obiektem zainteresowania dyplomantów są duże zakłady jak np. MOKATE SA, REDAN SA, kluby sportowe: Skra Bełchatów i Wisła Kraków, marki odzieżowe jak Intruz Clothing, działalność turystyczna miast i gmin (np. Gmina Brenna, powiat Pszczyński), znane w regionie hotele np. Hotel SPA Jawor, Hotel President, Hotel Magura, Hotel Sahara, Hotel na Błoniach, Hotel&SPA KOCIERZ (Ośrodek Konferencyjno-Wypoczynkowy) i wiele innych. W pracach dyplomowych wykorzystywane są case study z firmami o światowym zasięgu jak np. Facebook, TNT, Coca Cola, Pepsi. Uczelnia wraz z grupą firm Mokate S.A zorganizowała (w roku akademickim 2014/2015) konkurs na najlepszą pracę dyplomową o tematyce marketingowej. Przedmiotem konkursu jest praca dyplomowa z zakresu marketingu o walorach aplikacyjnych, przydatnych w obszarze działania grupy firm Mokate S. A. Celem konkursu jest wzbogacenie procesu dydaktycznego oraz poprawa jakości prac dyplomowych w konfrontacji z oczekiwaniami liderów rynku. Studenci mieli możliwość konsultacji z doradcami zawodowymi oraz wzięli udział w szkoleniach miękkich w zakresie umiejętności interpersonalnych i osobistych oraz dedykowanych szkoleniach, prowadzonych przez praktyków, np. ABC przedsiębiorczości, które przygotowywały do wejścia na rynek pracy.

Zalecenie: Należy wzmocnić nadzór nad procesem dyplomowania na kierunku *zarządzanie* w celu zapewnienia zgodności z zakresem kierunku.

W opinii studentów wizytowanego kierunku, uczestniczących już w seminariach dyplomowych są one prowadzone na odpowiednim poziomie merytorycznym, w sposób przystępny dla studenta. Dla studentów wizytowanego kierunku szczególnie ważna jest możliwość samodzielnego wyboru tematu pracy licencjackiej, który może znajdować się w zakresie ich zainteresowań zawodowych.

W kartach programowych - sylabusach przedmiotów podane są kryteria oceny efektów kształcenia. Zawierają one dokładne informacje jaka liczba punktów obowiązuje na kolejne przewidziane regulaminem oceny 2; 2,5; 3; 3,5; 4; 4,5 i 5. Określona jest także minimalna liczba punktów obowiązująca na zaliczenie. Jest to bardzo pozytywne, gdyż student korzystający z sylabusu ma pełną świadomość na jaką ocenę może zasłużyć. Niektóre prace zaliczeniowe/egzaminacyjne zawierają kartę przedmiotu, która również służy do przekazaniu studentowi informacji zwrotnej na temat tego w jakim zakresie ma braki. Szkoda, że nie wszyscy prowadzący korzystają z tej formy na egzaminach. Wystandaryzowany jest także arkusz oceny pracy dyplomowej. Standaryzacji brakuje natomiast na egzaminie dyplomowym, co jednak można osiągnąć poprzez wprowadzenie zagadnień obowiązujących na egzaminie.

Bielska Szkoła Wyższa im J. Tyszkiewicza prowadzi analizę skali i przyczyn odsiewu studentów. W roku akademickim 2013/14 na kierunku *Zarządzanie* odsiew studentów wyniósł 38 osób, w roku akademickim 2012/2013 – 37 osób, a w roku akademickim 2011/2012 – 44 osoby. Stanowi to znaczny odsetek ogółu studiujących. Większość ze skreślonych studentów to ci, którzy z różnych przyczyn zrezygnowali ze studiów z powodów osobistych, finansowych i zdrowotnych. Drugą grupę stanowią studenci, którzy nie zdołali zaliczyć przedmiotów w danym semestrze studiów w terminach sesji egzaminacyjnej. Osobną grupę stanowią skreślenia z powodu niepodjęcia studiów po urlopie dziekańskim oraz przenoszący się na inne Uczelnie. Inne przyczyny odsiewu występują na ostatnim semestrze studiów i związane są z niezłożeniem w określonym terminie pracy dyplomowej.

Z perspektywy studentów należy stwierdzić, że przyczyną odsiewu jak brak zainteresowania dalszym studiowaniem na kierunku. Studentami zarządzania na Bielskiej Szkole Wyższej są głównie osoby, które już przed rekrutacją podjęły pracę zawodową lub też pracują w trakcie trwania studiów. W opinii wielu studentów kierunku studia są dodatkiem do pracy zawodowej i jeśli czasowo nie są w stanie ich pogodzić swoich zajęć, priorytetem powinna być praca.

Informacja na temat stosowanego systemu oceny zawarta jest w sylabusach przedmiotów, które dostępne są na stronie internetowej BWS im. J. Tyszkiewicza w Bielsku Białej oraz prezentowane studentom podczas pierwszych zajęć z każdego przedmiotu.

Z perspektywy studentów jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia. W opinii studentów formułowany system oceniania jest zrozumiały, nie powoduje trudności interpretacyjnych. Informacje na temat systemu oceniania na poszczególnych kursach studenci pozyskują od nauczycieli akademickich. Sposób weryfikacji uzyskiwania efektów kształcenia jest również opisany w sylabusach. Zdaniem studentów informacje podawane w sylabusach znajdują odzwierciedlenie w prowadzonych zajęciach. Nauczyciele akademicy nie zmieniają zasad oceniania podczas trwania roku akademickiego. Opis efektów kształcenia zawarty w sylabusach z punktu widzenia studentów jest kompletny.

E-learning jest wprowadzony w systemie blended learning, co oznacza wspomaganie zajęć tradycyjnych kształceniem e-learningowym. E-learning jest zbudowany na platformie moodle i zawiera dostępne dla studentów treści w postaci plików *.pdf oraz forum dyskusyjne. Ma to pozytywny wpływ na realizację efektów kształcenia na kierunku *zarządzanie*, zarówno w zakresie przedmiotów podstawowych, kierunkowych jak i specjalnościowych.

2.4)

Uczelnia opracowała i wdrożyła system monitorowania karier zawodowych absolwentów, którego celem jest, między innymi: zebranie opinii na temat potencjału dydaktycznego i kadrowego Uczelni oraz na temat przygotowania absolwenta do wejścia na rynek pracy. Ankieta weryfikuje aktualny status zawodowy absolwenta, rozpoznaje aktywności absolwenta w zakresie podnoszenia kwalifikacji i doskonalenia zawodowego.

Procedury monitorowania obejmują:

1. uzyskanie zgody absolwenta na wzięcie udziału w monitorowaniu losów zawodowych absolwentów,
2. tworzenie bazy danych absolwentów,
3. wysyłanie ankiety monitorującej do absolwentów po upływie 3 lat od ukończenia studiów,
4. opracowanie raportu zbiorczego na podstawie otrzymanych ankiet wraz z wnioskami. przekazanie okresowych raportów Radzie Wydziału, a od 1 .10.2014r. Senatowi.

Monitorowanie karier zawodowych oparte jest o opracowaną ankietę, a narzędziem do przeprowadzenia jest internetowy serwis badań ankietowych tj. zautomatyzowany system do wysyłania ankiet i zebrania wyników. Wyniki z badań są wykorzystywane do podnoszenia jakości kształcenia, między innymi, na podstawie dotychczasowych badań zwrócono uwagę na konieczność: dalszego uprządkowania procesu kształcenia, doskonalenia metod dydaktycznych w kierunku uczenia przez doświadczenie z udziałem praktyków i firm współpracujących z Uczelnią, systematycznego rozbudowywania więzi z pracodawcami w regionie, dostosowywania infrastruktury Uczelni do zmieniających się uwarunkowań.

W 2012 roku Uczelnia zrealizowała badania pn. „Rynek pracy w województwie śląskim – oferty pracy, opinie pracodawców i absolwentów BWS im. J. Tyszkiewicza”. Celem badań było rozpoznanie rynku pracy w województwie śląskim, a w szczególności:

- rozpoznanie ofert pracy oraz oczekiwań i wymagań pracodawców wobec absolwentów studiów pierwszego stopnia, rozpoznanie opinii absolwentów BWS im. J. Tyszkiewicza na temat ich przygotowania do wymagań rynku pracy, rozpoznanie opinii pracodawców i absolwentów na temat stopnia przygotowania do przyszłej pracy studentów kończących studia pierwszego stopnia (ocena na temat wiedzy, umiejętności i kompetencji posiadanych przez absolwentów).
- badania zostały przeprowadzone w oparciu o pierwotne źródła informacji, to jest pomiarom zostało poddane 500 oferty pracy oraz 150 opinii absolwentów BWS im. J. Tyszkiewicza i 350 przedsiębiorstw (m. in. z obszaru zarządzania, hotelarstwa, marketingu) z

wykorzystaniem techniki wywiadu bezpośredniego oraz klucza kategoryzacyjnego do analizy ofert pracy.

- na podstawie badań opracowano 3 raporty w formie elektronicznej i papierowej: raport z wywiadów w przedsiębiorstwach, raport z wywiadów z absolwentami, raport z analizy ofert pracy. Ponadto opracowany i opublikowany został raport końcowy z badań.
- zebrane wyniki posłużyły dostosowaniu modelu kształcenia w BWSZ im. J. Tyszkiewicza do potrzeb rynku pracy.

Wyniki badań rozpowszechniono poprzez konferencję zorganizowaną przez Uczelnię w 11. 2012 roku oraz rozesłano wraz z raportem końcowym i publikacją pokonferencyjną do Uczelni zlokalizowanych w woj. śląskim. W listopadzie 2014r. BWSZ im. J. Tyszkiewicza skierowała do absolwentów obszerną ankietę na temat oceny przez nich samej Uczelni, programu ich studiów, przydatności swojego wykształcenia do zawodu, stopnia wykorzystania nabytej wiedzy i umiejętności. Na ankietę odpowiedziało prawie połowa absolwentów. Zgodność wykształcenia z podjętą pracą potwierdziło 62% absolwentów. Aż 72% absolwentów pracuje w przedsiębiorstwach o profilu usługowym. Dominują firmy prywatne, małe i średnie.

Rejon bezpośredniego oddziaływania Bielskiej Wyższej Szkoły im J. Tyszkiewicza to obszar o stosunkowo dużym nasyceniu bazą hotelową oraz ośrodkami wellness i Spa. Bielsko-Biała i region Podbeskidzia charakteryzuje się też dużą ilością małej i średniej przedsiębiorczości. Są to przede wszystkim przedsiębiorstwa usługowe, wielu branż. Z przeprowadzonych przez Uczelnię badań regionalnego rynku pracy wynika, że zarówno oferty, jak i struktura zatrudnienia absolwentów to głównie miejsca pracy w usługach. Aż 75% absolwentów kierunku *Zarządzanie* znalazło pracę, a w skali regionu do absolwentów tego kierunku skierowano 40,2% wszystkich ofert pracy.

Każdy ze studentów, którzy zakończyli proces nauczania w Uczelni może skorzystać z: indywidualnych spotkań z doradcą zawodowym, bezpłatnych warsztatów i szkoleń, ofert pracy dostępnych w Biurze Karier i Staży Zawodowych, uczestnictwa w spotkaniach branżowych i spotkań z pracodawcami informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Prace etapowe weryfikują treści zawarte w sylabusach, formy weryfikacji są zróżnicowane i obejmują projekt indywidualny, projekt grupowy, test wyboru i test otwarty. Oceny zaliczeń i egzaminów są na ogół dość wysokie, tj. dobre, dobre plus i bardzo dobre. Analiza struktury ocen z ostatniej sesji egzaminacyjnej wskazuje, że wystawiane były oceny w następującej liczbie: bardzo dobre (194), dobre plus (187), dobre (219), dostateczne plus (117), dostateczne (168), niedostateczne plus (7) i niedostateczne (162). Dwie ostatnie oceny oznaczają niezaliczenie przedmiotu.

Prace dyplomowe reprezentują zróżnicowany poziom. W większości tematy prac są zgodne z kanonem kierunku. Widoczne są tendencje do niewielkiego zawyżania ocen. Jednakże tematyka niektórych prac dyplomowych jest niezgodna z zakresem kierunku *zarządzanie*. Dotyczy to np. tematów „Wpływ reklamy na rozwój dziecka w wieku przedszkolnym”, „Postać dziecka w reklamie”, „Postać kobiety w reklamie” czy wreszcie „Nieskazitelną świat w reklamie telewizyjnej a rzeczywistość życia codziennego”. Większość z nich nie zawiera żadnych odniesień do zagadnień zarządczych osadzonych w dziedzinie nauk ekonomicznych. W roku akademickim 2013/14 ok.1/4 stanowiły tematy prac licencjackich niezwiązane z kierunkiem *zarządzanie*.

Analiza struktury ocen 42 prac dyplomowych obronionych w roku akademickim 2013/14 wskazuje, że aż w 19 przypadkach wystawiono oceny bardzo dobre. Na dyplomie wystawiono ponadto 13 oceny dobry plus, 6 ocen dobrych i 4 oceny dostateczny plus.

Zalecenie: Weryfikacja efektów za pomocą prac przejściowych i dyplomowych wymaga analizy, refleksji i doskonalenia.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - ocena: znacząco
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych.

2.1) W opisie wiedzy, umiejętności i kompetencji absolwenta kierunku za pomocą efektów kształcenia zadeklarowano, że efekty te umiejscowione zostały w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie *nauki o zarządzaniu*. Sformulowano efekty kierunkowe i specjalnościowe. Z analizy rynku pracy przeprowadzonej przez Uczelnię wynika, że kierunek studiów *zarządzanie* dobrze wpisuje się w zapotrzebowanie zgłaszane na absolwentów przez rynek pracy, szczególnie w obszarze usług hotelarskich oraz reklamowych. Efekty dla specjalności *Zarządzanie w hotelarstwie wellness i spa* poszerzają i pogłębiają efekty kierunkowe, natomiast efekty sformułowane dla specjalności *Grafika komputerowa w reklamie* w części nie są wystarczająco silnie powiązane z kierunkiem *zarządzanie*. Uczelnia dokonała stosownej korekty opisu efektów dla tej specjalności uwzględniając uwagi PKA. Sylwetka absolwenta specjalności *Zarządzanie w hotelarstwie, wellness i spa* jest jasna i czytelna, natomiast sylwetka absolwenta specjalności *Grafika komputerowa w reklamie* nie jest jasna w kontekście zdefiniowanych kierunkowych efektów kształcenia.. Uczelnia przygotowała także efekty dla praktyk zawodowych dla obu specjalności. Opis założonych kierunkowych efektów kształcenia dla studiów I stopnia kierunku *zarządzanie* jest dostępny dla studentów na stronie www.tyszkiewicz.edu.pl.

2.2) Kierunkowe efekty kształcenia na kierunku *zarządzanie* zostały sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny. Z perspektywy studentów efekty kształcenia sformułowane dla programu studiów są dla nich zrozumiałe i sprawdzalne.

2.3) Uczelnia stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, który umożliwia weryfikację zakładanych celów kształcenia. System ten jest powszechnie dostępny dla studentów i kandydatów. Analiza sylabusów poszczególnych przedmiotów, z wyjątkiem specjalności *Grafika komputerowa w reklamie* prowadzi do stwierdzenia, że cele i efekty kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów zostały sformułowane w sposób prawidłowy, a ich realizacja zapewnia osiągnięcie założonych efektów kierunkowych, a tym samym ukształtowanie sylwetki absolwenta zgodnej z jej opisem sformulowanym przez Uczelnię. System oceny efektów kształcenia jest określony w formie ogólnych zasad i procedur określony w Regulaminie studiów. Warunki zaliczenia każdego przedmiotu oraz składowe oceny określone są bardzo szczegółowo w sylabusach przedmiotów. Proces dyplomowania jest w sposób ogólny określony stosownej dokumentacji i opiera się na prawidłowych zasadach i odpowiada rozwiązaniom powszechnie stosowanym w krajowym szkolnictwie wyższym. Brakuje standaryzacji wymagań na egzamin dyplomowy np. w postaci zestawu zagadnień. Występuje niezgodność tematów niektórych prac dyplomowych z kierunkiem *zarządzanie* oraz prowadzenie seminarium dyplomowego i prac dyplomowych pod kierunkiem osoby ze stopniem zawodowym magistra. Na podkreślenie zasługuje fakt, że praktycy włączają się w proces dyplomowania. W kartach programowych - sylabusach przedmiotów podane są kryteria oceny efektów kształcenia. Bielska Szkoła Wyższa im J. Tyszkiewicza prowadzi analizę skali i przyczyn odsiewu studentów. E-learning jest wprowadzony w systemie blended learning, co oznacza wspomaganie zajęć tradycyjnych kształceniem e-learnigowym. Zdaniem studentów jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia. System umożliwia weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów. System oceny jest powszechnie dostępny i skuteczny na każdym etapie kształcenia.

2.4) BWS im. J. Tyszkiewicza opracowała i wdrożyła system monitorowania karier zawodowych absolwentów, którego celem jest, między innymi: zebranie opinii na temat potencjału dydaktycznego i kadrowego Uczelni oraz na temat przygotowania absolwenta do

wejścia na rynek pracy. Jednostka prowadzi badanie losów zawodowych absolwentów, które wykorzystuje do doskonalenia procesu kształcenia dla wizytowanego kierunku.

Kryterium 3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Zgodnie z § 25 Statutu Bielskiej Wyższej Szkoły (obowiązującego do 1 października 2014 r., gdy istniał Wydział Ekonomiczno-Techniczny) do kompetencji rady Wydziału należało m. in. uchwalanie planów studiów i programów kształcenia. Realizując zapisy powyższego paragrafu Statutu Uczelni Uchwałą Nr 1/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. Rada Wydziału Ekonomiczno-Technicznego BWS przyjęła program studiów pierwszego stopnia w formie niestacjonarnej na kierunku "*zarządzanie*".

Program kształcenia na kierunku *zarządzanie* obowiązujący od roku akademickiego 2013/14 obejmuje treści kształcenia dostosowane do założonych efektów kształcenia z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uchwalonych przez Senat Uczelni. Realizowanym profilem jest profil praktyczny, zaś zajęcia realizowane są w formie niestacjonarnej. Wszystkie efekty kształcenia zadeklarowane dla kierunku *zarządzanie* zawierają przyporządkowania do poszczególnych przedmiotów kierunkowych, zaś efekty specjalnościowe do przedmiotów specjalnościowych. Jest to widoczne w macierzy przyporządkowania przedstawionej przez Uczelnię. Pozwala to stwierdzić, że realizowany program kształcenia umożliwia osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

W programach kształcenia na studiach I stopnia na kierunku *zarządzanie* można wyróżnić kilka etapów szczególności przekazywanej wiedzy. Program studiów na kierunku *zarządzanie* zawiera bloki przedmiotów podstawowych, kierunkowych i specjalnościowych. Na blok przedmiotów podstawowych składają się: język obcy, matematyka, statystyka opisowa, technologie informacyjne, prawo, prawo własności intelektualnej, etyka w biznesie/filozofia oraz wychowanie fizyczne. Blok przedmiotów kierunkowych obejmuje: podstawy zarządzania, podstawy organizacji, podstawy marketingu, mikroekonomia, zachowania organizacyjne, *zarządzanie* zasobami ludzkimi, *zarządzanie* jakością, finanse, informatyka w zarządzaniu, badania marketingowe, *zarządzanie* finansami przedsiębiorstw, controlling, rachunkowość finansowa, metody i techniki negocjacji/obsługa klienta i techniki sprzedaży, socjologia w organizacji/psychologia w zarządzaniu, *zarządzanie* projektami oraz seminarium dyplomowe.

Przedmioty oferowane na specjalności *Zarządzanie* w hotelarstwie wellness i spa wspierają realizację kierunkowych efektów kształcenia. Są wśród nich takie przedmioty jak: Trendy na rynku usług hotelarskich, Organizacja hotelu wellness i spa czy Techniki sprzedaży. Z kolei na specjalności, na której kształcą się obecnie studenci I i II roku studiów, Grafika komputerowa w reklamie *groes* przedmiotów specjalizacyjnych ma charakter artystyczny lub/i informatyczny. Są to: Podstawy projektowania, Rysunek i malarstwo, Projektowanie graficzne i typografia I, II i III, Grafika wektorowa, Grafika rastrowa, Fotografia cyfrowa i obróbka zdjęć, Przygotowanie materiałów do druku, Grafika animacyjna, Podstawy grafiki 3D, Grafika na potrzeby internetu. Takie przedmioty można byłoby mieć w ofercie kształcenia, pod warunkiem jednak, że zachowane zostałyby proporcje, między treściami kształcenia z zakresu dyscypliny nauki o zarządzaniu i treściami wspomagającymi z zakresu grafiki .. W programie I i II roku tylko dwa przedmioty tj. Reklama internetowa oraz Reklama i komunikacja marketingowa można zaliczyć do przedmiotów poszerzających i pogłębiających efekty kierunkowe zorientowane na problematykę marketingu. Należy zwrócić uwagę, że na III roku studiów BWS kształci studentów na specjalności Reklama marketingowa, której program ma znacznie lepsze osadzenie merytoryczne w kanonie ocenianego kierunku studiów, zawiera bowiem takie przedmioty jak: Projektowanie kampanii marketingowej, Media w Biznesie czy Komunikacja marketingowa. Uczelnia zareagowała na uwagi zespołu oceniającego sformułowane podczas podsumowania i zmieniła program na specjalności Grafika

komputerowa w reklamie .Wprowadzono takie przedmioty jak np: Reklama i komunikacja marketingowa, Projektowanie komunikatu wizualnego w reklamie ,Rysunek i malarstwo, jako element kształtowania kreatywności w reklamie, ,Reklama internetowa, Fotografia cyfrowa i jej zastosowania w promocji i reklamie, Wykorzystanie technik drukarskich w reklamie ,Grafika animacyjna dla potrzeb reklamy, Grafika w e-reklamie . Treści tych p-przedmiotów aczkolwiek integrują problematykę promocji i reklamy z aspektami grafiki to wymagają pogłębienia w zakresie aspektów marketingowych .Ponadto specjalność ta wymaga większego wsparcia w podmiotach gospodarczych o działalności i funkcjach usługowych w zakresie reklamy.

Warto zwrócić uwagę na znaczący ładunek praktyczny w programie studiów. Na zajęciach praktycznych specjalności *Zarządzanie w hotelarstwie wellness i spa* zwraca się uwagę na zajęcia praktyczne realizowane w formie projektów w środowisku rzeczywistym (np. organizacji konferencji czy też wycieczki). Zajęcia praktyczne realizowane na specjalności Grafika komputerowa w reklamie są realizowane w wykorzystaniem nowoczesnych technik komputerowych.

Na podstawie analizy dokumentacji, hospitacji zajęć oraz spotkań z Władzami Uczelni Zespół Oceniający stwierdził, że realizowany program kształcenia w zakresie przedmiotów wybieralnych, posiada cechy programu umiarkowanie elastycznego. W ramach programu kształcenia, studenci dokonują wyboru specjalności, języka obcego oraz modułów humanistycznych. Umożliwia on osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Ponadto można stwierdzić, że program studiów dla kierunku o profilu praktycznym na kierunku *zarządzanie* obejmuje moduły zajęć powiązane z kształceniem praktycznym realizowanym w warunkach rzeczywistych i zbliżonych do rzeczywistych. Podkreślić należy bardzo dobrą współpracę Uczelni z pracodawcami z dziedziny hotelarstwa wellness i spa, którzy znacząco wspierają studentów w zdobywaniu wiedzy praktycznej. W przypadku Grafiki komputerowej w reklamie uprzątnienie zmierza w kierunku przekazania studentom efektów artystycznych (rysunek, projekt graficzny) i informatycznych (obrazy bitmapowe).Należy uzupełnić uprzątnienie zajęć w zakresie procesów zarządczych .

Kształcenia na kierunku *zarządzanie* trwa 6 semestrów. Program studiów niestacjonarnych obejmuje 1370 godzin na specjalności *Zarządzanie w hotelarstwie wellness i spa* oraz 1380 na specjalności Grafika komputerowa w reklamie .Przedmioty specjalnościowe oferowane na specjalności *Zarządzanie w hotelarstwie wellness i spa* obejmują 240 godzin, co stanowi 19,6% programu kształcenia, zaś przedmioty oferowane na specjalności Grafika komputerowa w reklamie obejmują 235 godzin, co stanowi 19,2% całego programu studiów – nie wliczając w to praktyki zawodowej. Od roku akademickiego 2014/15 praktyki realizowane są w wymiarze 12 tygodni, zaś we wcześniejszych edycjach programu studiów wynosiły 160 godzin. Zgodnie z Uchwałą Senatu Bielskiej Wyższej Szkoły im. J. Tyszkiewicza z dnia 29.08.2014 wyróżnia się następujące rodzaje zajęć dydaktycznych: wykłady, ćwiczenia, zajęcia praktyczne, laboratoryjne i fakultatywne, seminaria dyplomowe, lektoraty, zajęcia prowadzone metodami i technikami kształcenia na odległość, zajęcia z wychowania fizycznego. Na kierunku *zarządzanie* 60% programu nauczania na NST stanowią seminaria, ćwiczenia i laboratoria, zaś w ramach przedmiotów kierunkowych studenci realizują 170 godzin ćwiczeń oraz 45 godzin e-learningu. Analiza kart programowych przedmiotów realizowanych na ocenianym kierunku studiów wskazuje na właściwy dobór treści przedmiotów podstawowych, kierunkowych oraz specjalnościowych na specjalnościach *Zarządzanie w hotelarstwie wellness i spa* i Reklama marketingowa oraz właściwą formę zajęć. Istotne wątpliwości związane z tożsamością kierunku *zarządzenie* budzą natomiast treści realizowane na specjalności Grafika komputerowa w reklamie.

ZO PKA zwrócił ponadto uwagę, że przedmiot Mikroekonomia dzieli się na dwie części Mikroekonomia I i Mikroekonomia II, jednak sylabusy tego przedmiotu zwłaszcza w części II zawierają treści z makroekonomii (rachunki narodowe, polityka gospodarcza), zatem bardziej stosowną nazwą dla tego przedmiotu byłyby Podstawy ekonomii. Sylabus przedmiotu Statystyka opisowa w znacznym stopniu zawiera treści dotyczące statystyki matematycznej, co stanowi ponad

50% treści przedmiotu. Jest to niezgodne z nazwą przedmiotu a poza tym trudne do zrealizowania w proponowanym wymiarze godzin.

Zalecenie: należy dostosować treści do tytułów poszczególnych przedmiotów, a na specjalności Grafika komputerowa w reklamie dokonać rewizji programu studiów w celu uspoźnienia z kierunkiem *zarządzanie*. Uczelnia dostosowała się do uwag zespołu ocen iającego sformułowanych na podsumowaniu i zmodyfikowała program tej specjalności.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili opinie, że czas trwania kształcenia, a także realizowane formy zajęć i metody kształcenia sprzyjają osiąganiu modułowych i kierunkowych efektów kształcenia

Opracowywane w Uczelni plany studiów, poza wyszczególnieniem realizowanych godzin dydaktycznych uwzględniają: przypisane poszczególnym modułom punkty ECTS, godziny realizowane przy użyciu technik i metod kształcenia na odległość oraz formy weryfikacji efektów kształcenia. Za pełny, zaliczony cykl kształcenia student otrzymuje 180 punktów ECTS, w tym 2 punkty ECTS za zajęcia z wychowania fizycznego oraz 4 ECTS za odbytą praktykę. W związku ze zwiększeniem wymiaru praktyk zawodowych należy odpowiednio zmodyfikować punkty ECTS za odbycie i zaliczenie praktyki zawodowej. Liczba punktów przypisana do modułów planowanych do realizacji w każdym semestrze studiów wynosi 30 ECTS.

Z perspektywy studentów punkty ECTS są odpowiednio przyporządkowane do kursów, uwzględniając nakład pracy włożony przez studenta. Jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta 30 godzin pracy, przy czym liczba godzin pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez Uczelnię, zgodnie z planem studiów, oraz jego indywidualną pracę. Nominalna liczba punktów dla modułów kształcenia realizowanych w każdym semestrze stacjonarnych wynosi 30 ECTS.

Sekwencja modułów i przedmiotów przewidziana w planie studiów pierwszego stopnia jest prawidłowa. Na pierwszym roku realizowane są przedmioty przygotowujące podstawy do dalszych studiów, jak np.: Mikroekonomia, Podstawy zarządzania, Matematyka, Technologie informacyjne, Podstawy marketingu. W semestrze drugim pojawiają się już przedmioty specjalnościowe, które są rozłożone po kilka aż do semestru VI. Nie stanowi to jednak problemu w odpowiedniej sekwencji programu studiów. Seminarium dyplomowe pojawia się w semestrze V i VI i trwa łącznie 40 godzin (po 20 w każdym semestrze). Taki rozkład modułów i przedmiotów, przy uwzględnieniu powiązań treści występujących między nimi należy uznać za prawidłowy. Kolejność realizacji poszczególnych przedmiotów jest zasadna i uwzględnia powiązania występujących pomiędzy nimi.

Studenci pozytywnie ocenili sekwencyjność przedmiotów określoną w programie studiów. W ich opinii uzyskanie efektów kształcenia po zaliczeniu przedmiotów z pierwszego roku umożliwia lepsze przygotowanie do rozpoczęcia kursu określonych dla lat następnych.

Praktyki zawodowe realizowane są zgodnie z Regulaminem praktyk i staży studenckich BWS. Program kształcenia na profilu praktycznym na studiach pierwszego stopnia przewiduje od roku akademickiego 2014/15 praktykę zawodową w wymiarze 12 tygodni. Praktyka stanowi niezbędny element składowy realizowanej koncepcji kształcenia Ramowy, modułowy program praktyk realizowanych na kierunku *Zarządzanie* zawiera właściwie sformułowane moduły obowiązkowych i dodatkowych treści programowych obejmujących istotne i spójne z programem studiów obszary wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych. Przedstawione w raporcie samooceny oraz udostępnione podczas wizytacji dokumenty związane z ramowym programem praktyk zawodowych dla kierunku *Zarządzanie* BWSZ im. J. Tyszkiewicza sylabusy praktyk potwierdzają model programowy zmierzający do osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia.

. Kwestie organizacji i zaliczania praktyk zawodowych zostały określone we wspomnianym Regulaminie. Regulamin określa m.in. cele praktyk, nadzór nad ich odbywaniem i warunki zaliczenia praktyk. Program i wymiar praktyk studenckich jest zgodny z celami i efektami określonymi dla praktyk na poszczególnych specjalnościach. Studenci mogą odbywać praktykę w przedsiębiorstwach, instytucjach oraz jednostkach administracji publicznej i samorządowej, agencjach reklamowych adekwatnie do realizowanych specjalności. Miejscem odbywania praktyki mogą być również jednostki organizacyjne BWS. Studenci mogą korzystać z oferty praktyk

przygotowanej przez Uczelnię. Można stwierdzić, że program praktyk jest zbieżny z celami i efektami kształcenia określonymi dla praktyk. System kontroli i zaliczania praktyk uwzględnia możliwość nabycia przez studenta umiejętności praktycznych w odpowiednim wymiarze czasu, zwłaszcza od roku 2014/15.

Z perspektywy studentów należy stwierdzić, że wymiar praktyk studenckich, termin ich realizacji oraz dobór miejsc odbywania jest spójny z celami i efektami kształcenia dla nich określonymi. Studenci mają możliwość realizacji praktyki „trybem ciągłym”, w kolejno następujących po sobie tygodniach, lub też „trybem nieciągłym”, przez cały semestr lub rok akademicki. Studenci mogą ubiegać się o zaliczenie praktyk w ramach prowadzenia własnej działalności gospodarczej lub wolontariatu, wymaga to jednak potwierdzenia przez Przewodniczącą Komisji Programowej zgodności z programem studiów na kierunku. Nad przebiegiem praktyki zawodowej czuwa koordynator ds. praktyk. Zdaniem studentów wizytowanego kierunku system kontroli i zaliczania praktyk sprzyja nabywaniu przez studenta umiejętności praktycznych. Pozytywnie należy ocenić szerokie możliwości zaliczenia praktyk poprzez własne obowiązki zawodowe, co jest dla studentów ważne w kontekście tego, że większość z nich studiując w trybie niestacjonarnym ma liczne obowiązki związane z pracą.

Studia na kierunku *zarządzanie* w BWS realizowane są w trybie niestacjonarnym. Zajęcia realizowane są w systemie zjazdowym, od piątku (od godz. 16:00) do niedzieli (do godz. 17:30). W semestrze letnim 2014/2015 zaplanowano 9 zjazdów. Obsługa administracyjna studentów jest zapewniona od wtorku do czwartku, w piątki, w soboty oraz w niedziele w godz. 8.00-16.00. Uczęszczanie na zajęcia dydaktyczne jest obowiązkowe i jest monitorowane poprzez wprowadzenie list obecności i dzienników na lektoratach. Rok akademicki rozpoczyna się 1 października a kończy 30 września następnego roku kalendarzowego i obejmuje: okres zajęć dydaktycznych, wynikających z planu studiów podzielony na dwa semestry – semestr zimowy i semestr letni, dwie sesje egzaminacyjne zimową i letnią, praktykę, wakacje zimowe, wiosenne i letnie. Szczegółową organizację roku akademickiego ustala Rektor w drodze zarządzenia i podaje do wiadomości społeczności akademickiej do dnia 30 czerwca przed rozpoczęciem danego roku akademickiego, poprzez umieszczenie na tablicach informacyjnych oraz w systemie informatycznym Uczelni. Studentów obowiązuje semestralny system rozliczania zaliczeń i egzaminów. Zgodnie z zapisem w Uchwale najmniejszą jednostką w planowaniu zajęć są 2 godz. dydaktyczne. Wykłady i lektoraty są planowane w bloku maksymalnie 3 godzinny. Zajęcia praktyczne i laboratoryjne odbywają się w blokach maksymalnie 5 godzinny. Zajęcia z wychowania fizycznego realizowane są w blokach 2 godzinnych lub w formie aktywności całodziennych. Organizując proces kształcenia Uczelnia kieruje się koniecznością zapewnienia realizacji wszystkich objętych programem studiów zajęć w przewidzianym zakresie godzinowym (w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem oraz w niektórych przypadkach z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość). Służy temu również powołany do monitorowania procesu dydaktycznego Zespół ds. nadzoru dydaktycznego, hospitacje i ankietyzacje zajęć dydaktycznych. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku mają obowiązek odbycia 4 godzin konsultacji w semestrze. Konsultacje możliwe są także w drodze kontaktów e-mailowych. Organizacja zajęć, również tych realizowanych w formie zajęć praktycznych oraz praktyk zawodowych sprzyja realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zasady i warunki indywidualizacji procesu kształcenia określone zostały w Regulaminie studiów. Regulamin studiów umożliwia dwie podstawowe formy indywidualizacji procesu kształcenia: indywidualny program kształcenia oraz indywidualny planu studiów. Pierwsza z tych form skierowana jest do szczególnie uzdolnionych i wyróżniających się studentów, którym Uczelnia zapewnia: opiekę dydaktyczno-naukową oraz indywidualny program kształcenia. Druga forma zawiera uzgodnione dostosowanie planu zajęć do możliwości czasowych studentów. Uzasadnieniem przyznania indywidualnego planu studiów są uzasadnione problemy zdrowotne oraz społeczno-organizacyjne studenta. Uczelnia stwarza warunki ułatwiające osobom niepełnosprawnym oraz mającym poważne problemy zdrowotne udział w życiu akademickim. Do ubiegłego roku akademickiego w strukturach Uczelni funkcjonował Pełnomocnik ds. osób

niepełnosprawnych, którego głównym zadaniem było wsparcie merytoryczno-prawne oraz organizacyjne na rzecz osób niepełnosprawnych. Od bieżącego roku akademickiego powyższe działania przejęli opiekunowie studentów danego kierunku. Obowiązujący w BWS system oceniania i egzaminowania studentów uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych w tym zakresie i zawiera zapisy dotyczące szczególnych warunków przeprowadzania egzaminu lub zaliczenia. Uczelnia zapewnia zatem możliwości indywidualizacji kształcenia na kierunku *zarządzanie* dla osób szczególnie uzdolnionych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz pragnących poszerzyć swoje kwalifikacje zawodowe.

Regulamin studiów umożliwia dwie podstawowe formy indywidualizacji procesu kształcenia. Pierwszą z nich jest indywidualny program kształcenia, który skierowany jest do szczególnie uzdolnionych i wyróżniających się studentów, którym Uczelnia zapewnia: opiekę dydaktyczno-naukową oraz indywidualny program kształcenia. Drugą formą jest indywidualny plan studiów (IPS), czyli uzgodnione dostosowanie planu zajęć do możliwości czasowych studentów. Powodem przyznania IPS mogą być: problemy zdrowotne, samotne wychowywanie dzieci, studiowanie równocześnie na dwóch kierunkach studiów lub dwóch Uczelniach, realizacja w trakcie semestru zagranicznego stażu zawodowego oraz inne sytuacje, które Uczelnia uzna za uzasadnione. Ponadto należy podkreślić, że system oceniania i egzaminowania studentów uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych w tym zakresie indywidualizacji studiów zawierając zapisy dotyczące szczególnych warunków przeprowadzania egzaminu lub zaliczenia. Z perspektywy studentów pozytywnie należy ocenić indywidualizację studiów dla osób wybitnie uzdolnionych. Podobnie w kwestii indywidualizacji procesu kształcenia dla osób niepełnosprawnych Uczelnia stwarza odpowiednie możliwości.

3.2)

Zakładane na kierunku *zarządzanie* efekty kształcenia przedstawione w postaci modułowych (przedmiotowych) efektów kształcenia obejmują wszystkie elementy (wiedza, umiejętności i kompetencje). Treści programowe przedstawione w sylabusach przedmiotów są właściwe dla tych przedmiotów i są związane z zakładanymi efektami kształcenia. Formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość. Jedynym zastrzeżeniem co do spójności programu studiów na kierunku *zarządzanie* jest zbyt duża liczba przedmiotów specjalnościowych realizowanych na specjalności Grafika komputerowa w reklamie odległa od kanonu kierunku *zarządzanie*. Po dokonanej modyfikacji programu tej specjalności „spójność między kierunkowymi treściami kształcenia a specjalnościowymi jest już uzyskana.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Realizowany program kształcenia umożliwia osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Przedmioty oferowane na specjalności Zarządzanie w hotelarstwie wellness i spa wspierają realizację kierunkowych efektów kształcenia. Z kolei na specjalności, na której kształcą się obecnie studenci I i II roku studiów, Grafika komputerowa w reklamie *groe*s przedmiotów specjalizacyjnych ma charakter artystyczny lub/i informatyczny. Takie przedmioty można byłoby mieć w ofercie kształcenia, pod warunkiem jednak, że wzbogaconbo by program o treści iami z zakresu zarządzania i marketingu .Uczelnia dostosowała się do uwag PKA sformułowanych na podsumowaniu wizytacji i dokonała stosownej korekty oferty przedmiotów specjalnościowych. Warto zwrócić uwagę na znaczący ładunek praktyczny w programie studiów. Realizowany program kształcenia w zakresie przedmiotów wybieralnych, posiada cechy programu umiarkowanie elastycznego. Czas trwania kształcenia oraz liczba godzin kształcenia jest właściwa dla profilu oraz formy kształcenia. Sekwencja modułów i przedmiotów przewidziana w planie studiów pierwszego stopnia jest prawidłowa. Organizacja zajęć, również tych realizowanych w formie zajęć praktycznych oraz praktyk

zawodowych sprzyja realizacji zakładanych efektów kształcenia. Program kształcenia przewiduje praktykę zawodową w wymiarze 12 tygodni na studiach pierwszego stopnia. Uczelnia zapewnia możliwości indywidualizacji kształcenia na kierunku *zarządzanie* dla osób szczególnie uzdolnionych, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz pragnących poszerzyć swoje kwalifikacje zawodowe. Z perspektywy studentów realizowany program kształcenia umożliwia osiąganie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

3.2) Modułowe efekty kształcenia obejmują wszystkie elementy (wiedza, umiejętności i kompetencje), zaś treści programowe przedstawione w sylabusach przedmiotów są właściwe dla tych przedmiotów. Formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość .

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku prowadzi 24 nauczycieli akademickich:

- 1 profesor nauk ekonomicznych,
- 3 doktorów habilitowanych (2 nauk ekonomicznych, 1 nauk matematycznych),
- 7 doktorów (6 nauk ekonomicznych, 1 sztuki filmowej),
- 13 magistrów (8 nauk ekonomicznych, 2 prawnych, 1 pedagogicznych, 2 sztuki).

W strukturze prowadzących zajęcia dydaktyczne dominują reprezentanci nauk ekonomicznych, co umożliwia osiągnięcia założonych celów i efektów kształcenia na ocenianym kierunku, odnoszonych do dziedziny nauk ekonomicznych, dyscypliny nauki o zarządzaniu. Na kierunku tym studiuje tylko 92 studentów, można więc uznać, że niezbyt liczna grupa prowadzących zajęcia w pełni zabezpiecza realizację planowanych godzin zajęć dydaktycznych. Kadra pracująca na kierunku *Zarządzanie* BWSZ im. J. Tyszkiewicza posiada doświadczenie praktyczne związane z problematyką zarządzania szczególnie w obszarze usług turystycznych, marketingowych, doradczych. W strukturze prowadzących zajęcia 54% stanowią pracownicy posiadający stopień magistra i doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią. Są to właściciele firm informatycznych, dyrektorzy i pracownicy hoteli, biur turystycznych, specjaliści ds. marketingu kancelarii prawnych, artyści pracujący na własny rachunek i in., którzy swoje doświadczenie wykorzystują prowadząc zajęcia o profilu praktycznym, ćwiczenia, konwersatoria, laboratoria, eventy i in.

4.2)

Analiza minimum kadrowego kierunku "*zarządzanie*" została przeprowadzona na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1370).

Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „*zarządzanie*” powinno stanowić, zgodnie z § 14 ust. 1 ww. rozporządzenia, co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

Do minimum kadrowego wliczani są nauczyciele akademicki zatrudnieni w Uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów (§ 13 ust. 1 ww. rozporządzenia). Jedna osoba z tytułem zawodowym magistra, posiadająca doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, zgodnie z art. 9a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, jest zatrudniona w wymiarze 1/4 pełnego wymiaru czasu pracy.

Dziesięciu osobom wskazanym przez Uczelnię do minimum kadrowego kierunku „*zarządzanie*” na bieżący rok akademicki zaplanowano prowadzenie na kierunku studiów i

poziomie kształcenia zajęć dydaktycznych w wymiarze przewidzianym przepisami § 13 ust. 2 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia). Nauczycielowi akademickiemu pełniącemu funkcję Rektora, Senat Uczelni po uwzględnieniu wniosku Założyciela Uczelni obniżył roczny wymiar zajęć dydaktycznych do 30 godzin.

Wszystkie osoby wskazane przez Uczelnię do minimum kadrowego złożyły oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego po terminie określonym w art. 112a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572, z późn. zm.).

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty potwierdzające posiadanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Uczelnia wskazała do minimum kadrowego 11 nauczycieli, dla których stanowi też podstawowe miejsce pracy:

- 1 profesora doktora habilitowanego nauk ekonomicznych,
- 1 doktora habilitowanego nauk ekonomicznych,
- 6 doktorów nauk ekonomicznych,
- 1 doktora nauk sztuki filmowej z odpowiednim dla kierunku *zarządzanie* doświadczeniem zawodowym
- 2 magistrów z odpowiednim dla kierunku *zarządzanie* doświadczeniem zawodowym

Samodzielni pracownicy naukowcy posiadają dorobek naukowy i publikacje z zakresu mikroekonomii, zarządzania przedsiębiorstwem, komunikacji marketingowej, strategii marketingowych przedsiębiorstw.

Wśród doktorów, trzech posiada dorobek naukowy i publikacje dotyczące zarządzania firmą, konkurencyjności przedsiębiorstw, innowacyjności firm, wykorzystania nowoczesnych technologii w zarządzaniu przedsiębiorstwem, marketingu, reklamy. Czterech doktorów posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia. Trzech z nich to doktorzy nauk ekonomicznych pracujący aktualnie na stanowiskach: doradcy ds. marketingu w dużej korporacji, audytora oraz kierownika controllingu. Jeden doktor posiada doświadczenie w zakresie projektowania i realizacji multimedialnych przekazów reklamowych oraz kierowania i realizacji projektów.

Nauczyciele akademicy z tytułem zawodowym magistra posiadają doświadczenie zawodowe odpowiadające zakresowi umiejętności określonych w opisie efektów kształcenia oraz prowadzonych zajęć dydaktycznych. Jeden zarządza własną firmą, drugi pracuje na stanowisku analityka-z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do procesów decyzyjnych. .

Zgodnie z zapisami art. 9a pkt 2 ustawy z dn. 27 kwietnia 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, jednostka prowadząca studia o profilu praktycznym może do minimum kadrowego w miejsce nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł profesora lub stopień doktora habilitowanego zaliczyć dwie osoby posiadające stopień doktora i znaczne doświadczenie zawodowe, oraz w miejsce nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora, dwie osoby posiadające tytuł zawodowy magistra i znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią z dziedziny związanej z kierunkiem studiów. Korzystając z tego przepisu określonego w Ustawie oraz biorąc pod uwagę : dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe, obciążenia dydaktyczne oraz złożone oświadczenia do minimum kadrowego można zaliczyć : dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich , 7 doktorów i 2 osoby z wykształceniem magisterskim. Pozwala to uznać, że Uczelnia spełnia wymagania minimum kadrowego do prowadzenia studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku *zarządzanie*.

Umowy o pracę nauczycieli akademickich zgłoszonych przez Uczelnię do minimum kadrowego, obowiązują od co najmniej dwóch lat. Spośród 11 osób, umowy o pracę 6 z nich zostały podpisane na czas nieokreślony, natomiast okres obowiązywania umów pozostałych osób zakończy się w latach 2015-2016, co w kilkuletniej perspektywie nie pozwala uznać jego składu za stabilny.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku (92) spełnia/ wymagania § 17 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.). Wynosi 1: 9 przy obowiązującym na wizytowanym kierunku nie mniejszym niż 1 : 120.

Obsada zajęć dydaktycznych na ogół jest prawidłowa. Zaliczeni do minimum samodzielni pracownicy prowadzą wykłady w wymiarze 30 i 70 godzin, doktorzy wykłady, seminaria, ćwiczenia w wymiarze 60-175 godzin z przedmiotów zgodnych z ich kwalifikacjami, specjalnościami naukowymi i posiadanym dorobkiem. Pracownicy pozostali, z reguły posiadają doświadczenie zawodowe, prowadzą ćwiczenia i zajęcia laboratoryjne tj. grafika komputerowa, technologie informacyjne, metody negocjacji, projektowanie graficzne, organizacja hotelu wellness i spa, projekt hotelu wellness event, prawo własności intelektualnej. Są oni zatrudnieni na podstawie umów cywilno-prawnych i ich obciążenie mieści się w granicach 10-60 godzin dydaktycznych.

W obsadzie zajęć dydaktycznych za nieprawidłowe należy uznać prowadzenie seminarium licencjackiego przez nauczyciela z tytułem zawodowym magistra oraz prowadzenie przez magistrów, zatrudnionych na podstawie umów cywilno-prawnych wykładów z prawa, statystyki opisowej, reklamy i komunikacji marketingowej.

Na kierunku w systemie on-line prowadzone są w niewielkim wymiarze 5-10 godzin i nieliczne przedmioty: Technologie informacyjne, Projektowanie kampanii promocyjnych, Badania marketingowe, Procesy informacyjne w zarządzaniu, Podstawy zarządzania. Pracownicy są przygotowywani do prowadzenia tych zajęć przez szkolenia oraz instruktaż kierownika Działu Informatyki.

Załącznik nr 6 . Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Zajęcia prowadzone były zgodnie z planem. Nauczyciele byli przygotowani do zajęć.

4.3).

Polityka kadrowa Uczelni podporządkowana jest ograniczeniom związanym z malejącą liczbą studentów, wygaszaniem dwóch kierunków studiów, rosnącymi kosztami prowadzenia działalności edukacyjnej. W polityce kadrowej Uczelnia dąży do spełnienia wymagań minimum kadrowego oraz zatrudniania praktyków legitymujących się doświadczeniem w zawodzie, przygotowanych do kształcenia umiejętności studentów w zakresie zakładanych efektów kształcenia.

Uczelnia ma opracowaną w ramach kooperacji z Biurem Work a Business Solutions w Programie UE Kapitał Ludzki Strategię Personalną. Celem tej strategii jest stworzenie spójnego i efektywnego systemu zarządzania zasobami ludzkimi opartego na nowoczesnych metodach doboru, oceny i motywacji kadr. W skład strategii wchodzi:

- Księga Jakości, w której opisano procedury doboru kadry dydaktycznej i pracowników administracji,
- Księga Kompetencji firmowych, kierowniczych i stanowiskowych,
- Kompetencyjne opisy stanowisk pracy dostarczające informacji o celu działań, oczekiwanych efektach i wymaganiach na poszczególnych stanowiskach,
- system okresowych Ocen Pracowniczych pracowników administracyjnych,
- system motywacyjny, który ma na celu zwiększenie zaangażowania pracowników odpowiedzialnych za przyszłość Uczelni, ich efektywności oraz lojalności.

Wiele opisanych w strategii narzędzi nie odnosi się do nauczycieli akademickich. Ich kompetencje i realizowane przez nich efekty kształcenia podlegają ustawowej ocenie okresowej (co 4 lata

pracownicy samodzielni, co 2 lata pozostali) oraz ocenie bieżącej poprzez hospitacje i ankiety studenckie. W ocenie okresowej nie uwzględnia się dorobku naukowego pracowników co częściowo uzasadnia praktyczny profil kształcenia i nieprowadzenie badań naukowych. Przedmiotem oceny są osiągnięcia dydaktyczne, w pracach organizacyjnych i szkoleniach oraz wyrażone w ankietach opinie studentów.

Do nielicznych instrumentów motywowania nauczycieli akademickich można zaliczyć Program Dydaktyk Roku polegający na organizowaniu wyboru najbardziej zaangażowanego pracownika dydaktycznego, który osiąga oczekiwane efekty pracy, uczestniczy w pracach organizacyjnych i jest wysoko oceniany przez studentów i współpracowników oraz organizowanie szkoleń wewnętrznych z zakresu nowoczesnych technologii informatycznych, innowacji w edukacji, zarządzania projektami.

Warto też nadmienić, że w ramach Programu Erasmus w latach 2010-2014 3 nauczycieli akademickich przebywało za granicą w Mendel University Brno, University NOVA of Lisbona, Computer Science Institute Weinberg.

W ramach udziału w Programie „Podbeskidzka Strefa Edukacji – doskonalenie zarządzania jakością w Bielskiej Wyższej Szkole im. J. Tyszkiewicza” UDA-PKOL czterech pracowników przebywało w Computer Science Institute Weinberg, Collage of Arts & Science Northwestern University (USA), The New Age Spa Instytute (USA); trzech w Neath Port Talbot College (NPTC Gropu) (Anglia), The Bath School of Art and Design (Anglia). Celem tych wyjazdów było badanie benchmarkingowe – weryfikacja dobrych praktyk w obszarze: oferty marketingowej, dostosowania programu do rynku pracy i zmian społecznych, budowanie programów lojalnościowych z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, zapoznanie się ze standardami obsługi studentów oraz z polityką weryfikacji założonych efektów kształcenia.

W spotkaniu Zespołu Oceniającego z kadrami uczestniczyło 9 nauczycieli akademickich. Zabierający głos w dyskusji pozytywnie ocenili innowacyjność szkoły w uruchamianiu nowych specjalności na kierunku *zarządzanie*. W ich opinii obecnie realizowane specjalności dobrze odpowiadają na potrzeby gospodarki subregionu, lokalnego rynku pracy i wdrażania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych do biznesu.

Podkreślano iż studenci mają też możliwość wykorzystywania znajomości języków obcych w trakcie praktyk zagranicznych w hotelach w Danii, Portugalii, Hiszpanii, Włoszech.

Barierę rozwoju Szkoły, w opinii kadry, stanowi brak profesjonalnych badań rynku pracy dla absolwentów szkół wyższych, brak kredytów dla studentów i ulg podatkowych dla firm zatrudniających absolwentów

Załącznik nr 5 - Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego - ocena:, w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia na ocenianym kierunku. W procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele posiadający dorobek naukowy w dziedzinie nauk ekonomicznych oraz nauczyciele z doświadczeniem praktycznym.

4.2) Wymagania minimum kadrowego są spełnione. Do minimum kadrowego zaliczono profesora doktora habilitowanego nauk ekonomicznych, doktora habilitowanego nauk ekonomicznych oraz 7 doktorów posiadających odpowiedni dorobek naukowy lub / i odpowiednie do potrzeb kierunku doświadczenie praktyczne oraz dwóch magistrów posiadających doświadczenie praktyczne.

4.3) Polityka kadrowa uczelni realizowana jest w warunkach znacznych ograniczeń finansowych. Celem polityki jest utrzymanie minimum kadrowego oraz zapewnienie uczestnictwa w procesie kształcenia nauczycieli z doświadczeniem praktycznym. Do nielicznych środków wspierających podnoszenie kwalifikacji pracowników i ich rozwój należy organizowanie konkursu na najlepszego dydaktyka, szkoleń oraz wymiany z uczelniami zagranicznymi. Inne instrumenty polityki kadrowej nie są już stosowane.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Budynek, w którym odbywają się zajęcia ze studentami wizytowanego kierunku studiów, mieszczący się przy ulicy Nadbrzeżnej 12 w Bielsku-Białej jest własnością Bielskiej Wyższej Szkoły im. J. Tyszkiewicza.

Uczelnia posiada własny, zlokalizowany w centrum miasta budynek, w którym znajduje się:

- aula mieszcząca 120 osób,
- 10 sal dydaktycznych o łącznej pojemności 215 osób,
- sala do ćwiczeń gimnastycznych,
- 2 pracownie komputerowe z 42 stanowiskami komputerowymi łącznie,
- pracownia projektów (20 osób),
- pracownia malarstwa (26 osób),
- 4 pracownie (chemii, masażu, wizażu, kosmetyczna), z których nie korzystają studenci ocenianego kierunku,
- biblioteka,
- powierzchnie administracyjne i kawiarnia.

Wszystkie pomieszczenia dydaktyczne są estetyczne, wyposażone w nowoczesne meble, w dużych salach znajdują się rzutniki multimedialne, laptopy, rzutniki pisma. W pracowniach projektów, malarstwa, grafiki znajduje się sprzęt fotograficzny wykorzystywany na zajęciach dydaktycznych. Pracownia, w której prowadzone są zajęcia z grafiki komputerowej dodatkowo jest wyposażona w tablicę interaktywną oraz programy Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, 3DS Max, Unity 3D, CorelDraw, Flash, okulary Oculus.

W dwóch pracowniach komputerowych znajdują się 42 stanowiska komputerowe. Komputery są nowe i posiadają zainstalowany system operacyjny Windows oraz oprogramowanie MS Office. Dodatkowo Dział Informatyczny dysponuje 3 przenośnymi projektorami multimedialnymi i 3 laptopami.

Studenci mają dostęp do sieci WiFi oraz do 3 infokiosków umieszczonych na terenie Uczelni. Wszyscy studenci otrzymują na czas trwania studiów konto na serwerze Novell Net Ware, które umożliwia im pracę w pracowniach komputerowych oraz dostęp do platformy elektronicznej z umieszczonymi na niej kursami.

Uczelnia posiada własną bibliotekę. Zasoby biblioteczne są skromne, ok. 9600 woluminów, w tym ok. 50% książek dotyczy nauk ekonomicznych. W większości są to podstawowe, dawno wydane podręczniki i skrypty. Księgozbiór nie jest na bieżąco uzupełniany i nie zapewnia studentom dostępu do aktualnej nowoczesnej wiedzy. Biblioteka prenumeruje tylko kilka tytułów czasopism m.in. Press Brief, Marketing w Praktyce, Marketing i Rynek.

W Bibliotece brak czyteln i kserografu. Trzeba jednak podkreślić starania Szkoły o wdrożenie nowoczesnych form korzystania z literatury naukowej. Biblioteka posiada komputerowy system obsługi LIBRA 2000, co umożliwia zamawianie książek on-line oraz zapewnia studentom i pracownikom dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki i baz danych oraz do czyteln on-line podręczników i książek naukowych dostępnych w serwisie ibuk.pl.

Godziny otwarcia Biblioteki są dostosowane do potrzeb studentów, Biblioteka jest czynna w środy oraz we wszystkie soboty zjazdowe.

Budynek objęty jest siecią WIFI, jednak zdaniem studentów jakość sygnału nie jest wystarczająca, co utrudnia im korzystanie z Internetu. Pomieszczenia dydaktyczne, w zależności od potrzeb są wyposażone w rzutniki multimedialne oraz sprzęt audiowizualny (zestawy telewizor + video + DVD).

W 2 pracowniach komputerowych Uczelnia zapewnia 35 stanowisk komputerowych, przeznaczonych na potrzeby dydaktyki i pracy własnej studentów - jedna z pracowni jest pracownią grafiki komputerowej wyposażoną również w tablicę interaktywną. Pracownie komputerowe oraz 3 sale wykładowe są wyposażone w stałe, podwieszane projektory multimedialne. Dodatkowo Dział Informatyczny dysponuje 3 przenośnymi projektorami multimedialnymi oraz 3 komputerami przenośnymi na potrzeby zajęć dydaktycznych.

. Wszystkie komputery posiadają połączenie do szerokopasmowej sieci Internet o przepustowości 100/100. Studenci specjalności Grafika komputerowa w reklamie mają do dyspozycji następujące programy niezbędne w założonym procesie kształcenia: Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, 3DS Max, Unity 3D, CorelDraw, Flash, okulary Oculus.

Z perspektywy studentów baza dydaktyczna jest w sposób znaczący dostosowana do realizacji procesu kształcenia i osiągania deklarowanych efektów kształcenia. Uzupełnienia wymagają zasoby biblioteczne, ze szczególnym uwzględnieniem aktualizacji zbiorów niezbędnej z uwagi na zmieniające się uwarunkowania prawne np. w zakresie prawa podatkowego.

Z perspektywy studentów należy stwierdzić, że zajęcia praktyczne są prowadzone w odpowiednio przystosowanych do tego miejscach. Analiza dokumentacji Biura Karier Bielskiej Wyższej Szkoły im. J. Tyszkiewicza w zakresie miejsca odbywania praktyk potwierdza właściwy i korespondujący z procesem kształcenia charakter miejsc odbywanych praktyk i staży

W budynku są udogodnienia dla potrzeb studentów niepełnosprawnych tj. podjazdy, winda, toalety.

Z perspektywy studentów wizytowanego kierunku infrastruktura dydaktyczna jest dostosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Uczelnia zorganizowała szkolenia dla kadry dydaktycznej i administracyjnej dotyczące współpracy z osobami niepełnosprawnymi oraz indywidualne konsultacje. Ponadto wyposażono i dostosowano stanowiska komputerowe, zakupiono dyktafony i tablety. Pojazdy, windy i toalety umożliwiają poruszanie się po budynku, a zdaniem studentów wizytowanego kierunku Uczelnia dba o potrzeby osób niepełnosprawnych.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego - ocena: znacząco,

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Uczelnia posiada własny, odremontowany budynek zlokalizowany w centrum miasta. Pomieszczenia dydaktyczne posiadają odpowiednią dla potrzeb kształcenia powierzchnię i liczbę miejsc. Słabą stroną bazy jest biblioteka z małym i przestarzałym księgozbiorem. Infrastruktura dydaktyczna wizytowanego kierunku z punktu widzenia studentów umożliwia w sposób znaczący osiąganie zakładanych efektów kształcenia. Z perspektywy studentów należy stwierdzić, że zasoby biblioteczne wymagają aktualizacji.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego - ocena: nie dotyczy

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

O przyjęcie na studia I stopnia mogą ubiegać się kandydaci, którzy posiadają świadectwo dojrzałości. Zgodnie ze statutem Uczelni postępowanie rekrutacyjne na studia odbywa się na podstawie uchwały Senatu w sprawie przyjęcia zasad rekrutacji na dany rok akademicki. Studia na kierunku *Zarządzanie* przeznaczone są dla wszystkich absolwentów szkół średnich legitymujących się świadectwem dojrzałości oraz osób pracujących, pragnących zmienić swój zawód. Zasady rekrutacji nie zawierają żadnych regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów.

. W opinii studentów wizytowanego kierunku brak dodatkowych kryteriów rekrutacyjnych pozwala uzyskać odpowiednią liczbę kandydatów chętnych do rozpoczęcia kształcenia na Bielskiej Szkole Wyższej. W przypadku zaostrenia wymagań ze względu na dużą konkurencję, którą tworzą inne Uczelnie w ocenie studentów nie udałooby się zachęcić odpowiedniej ilości osób do podjęcia studiów. Zasady rekrutacji są przejrzyste. Kryteria decydujące o przyjęciu na studia uwzględniają zasadę równych szans.. Kryteria rekrutacji opublikowano na stronie internetowej Uczelni. W ocenie studentów liczba kandydatów przyjmowanych na kierunek *zarządzanie* dobrze odpowiada potencjałowi dydaktycznemu jednostki. W ocenie studentów kryteria rekrutacji są sprawiedliwe. Dostępność za pośrednictwem strony internetowej umożliwia łatwe zapoznanie się kandydatom z koniecznymi wymogami do wpisu na studia prowadzone na wizytowanym kierunku.

7.2)

System ocen studenta jest zorientowany na proces uczenia się, wskazane są formy zaliczenia poszczególnych tematów odpowiadających modułowym efektom kształcenia, w kartach programowych występuje dokładna standaryzacja wymagań na poszczególne oceny ,podany jest udział zajęć w formie pracy własnej studenta, .

Z perspektywy studentów określenie nakładu pracy dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu oraz modułu kształcenia jest prawidłowe. Liczba punktów ECTS przypisana do poszczególnych przedmiotów w opinii studentów odpowiednio odzwierciedla czas poświęcony przez nich na zajęcia organizowane przez Uczelnię oraz indywidualną pracę studenta, niezbędną do zaliczenia przedmiotu. Jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 30 godzin pracy. Studenci pozytywnie oceniają adekwatność oszacowanego nakładu pracy koniecznego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia do stanu rzeczywistego.

Nakład i czas pracy studenta niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych (dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu, modułu przedmiotów i poszczególnych przedmiotów) jest w pełni jasny i przejrzysty. W sylabusach przedmiotów wyspecyfikowano czas pracy niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów.

Zdaniem studentów system oceny ich osiągnięć jest przejrzysty. Z perspektywy studentów są oni odpowiednio informowani o zasadach oceniania podczas poszczególnych kursów. Studenci otrzymują informacje o zasadach zaliczenia kursu na pierwszych zajęciach prowadzonych przez nauczycieli akademickich. Studenci wskazali możliwość skorzystania z egzaminu komisyjnego w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Studenci mają wgląd do swoich prac egzaminacyjnych, ocenianych projektów oraz kolokwii cząstkowych wraz z możliwością weryfikacji popełnionych błędów, w każdym momencie trwania roku akademickiego podczas trwania konsultacji.

Studenci pozytywnie oceniają obiektywizm systemu oceniania. Wskazują na zasadę równych szans oraz sprawiedliwych kryteriów egzaminowania. System jest jednolity wobec wszystkich. Pozytywnie należy ocenić fakt, iż studenci uważają obowiązujący system oceniania za sprzyjający procesowi uczenia się. Zasady egzaminowania są konsekwentnie realizowane i nie zmieniają się podczas trwania roku akademickiego. Studenci nie mają problemów ze zrozumieniem ustalonych warunków zaliczeń. Studenci uczestniczą w procesie ewaluacji systemu oceny ich osiągnięć poprzez działania starostów, będących członkami Samorządu Studentów. W opinii studentów ich udział w procesie ewaluacji systemu oceny jest odpowiedni.

Pozytywnie należy ocenić system oceny osiągnięć studentów, który w ich opinii jest sprawiedliwy, jednolity i przejrzysty.

7.3)

Plan studiów i organizacja studiów na ocenionym sprzyja mobilności studentów w zakresie wyjazdów międzynarodowych. Uczelnia stwarza możliwości wymiany zagranicznej w ramach programu ERASMUS. O możliwości wzięcia udziału w programie informowani są studenci na spotkaniu organizacyjnym na pierwszym roku studiów, a także poprzez wiadomości elektroniczne wysyłane na skrzynki mailowe. Wśród krajów, które mogą wybrać studenci na swój wyjazd są Hiszpania, Portugalia, Dania i Czechy. Zainteresowanie wymianami międzynarodowymi wśród studentów wizytowanego kierunku są znikome. Powodem takiego stanu rzeczy jest podejmowanie przez studentów pracy zawodowej w kraju, szczególnie zaś okolicach Bielska – Białej. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili opinię, iż wyjazd w ramach programu wymiany znacząco utrudniłby podejmowaną przez nich pracę zawodową, a także generowałby wysokie koszty utrzymania za granicą. W ciągu dwóch ostatnich lat żaden student nie skorzystał z udziału w Programie.

Studenci kierunku *zarządzanie* nie są zainteresowani wzięciem udziału w programie wymiany krajowej. Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA wybór Bielskiej Szkoły Wyższej determinowała chęć studiowania na tej Uczelni, która pozwala im na pogodzenie kształcenia z pracą zawodową. Studentami wizytowanego kierunku są głównie osoby zamieszkujące Bielsko – Białą bądź okolice, w związku z powyższym nie chcą zmieniać miejsca zamieszkania w trakcie trwania studiów. Pozytywnie należy ocenić możliwości mobilności stwarzane przez Uczelnię, jednak studenci nie są zainteresowani programami wymiany.

W związku ze znikomym, a w ostatnich latach żadnym zainteresowaniem studentów uczestnictwem w programach wymiany międzynarodowej, nie ma ona wpływu na możliwość osiągania zakładanych efektów kształcenia.

7.4)

Nauczyciele akademicki są dostępni na konsultacjach, których terminy są dostosowane do planu zajęć studentów. Konsultacje odbywają się podczas weekendów zjazdowych. Studenci podkreślają, że podczas konsultacji mają możliwość wglądu do prac egzaminacyjnych oraz weryfikacji własnych błędów. Studenci wizytowanego kierunku regularnie korzystają z możliwości kontaktu w formie elektronicznej z prowadzącymi zajęcia. W ich opinii odpowiedzi na zadane pytania są merytoryczne i w zdecydowanej większości przypadków wysyłane bez zbędnej zwłoki. Studenci podczas spotkania z ZO PKA stwierdzili, że jest to najskuteczniejsza metoda komunikacji z nauczycielami akademickimi.

Kształcenie na odległość realizowane jest dla wizytowanego kierunku tradycyjnego tradycyjnego formie łączenia kształcenia tradycyjnego z kształceniem pośrednim realizowanym na platformie e-learningowej. Studenci korzystając z platformy e-learningowej uczą w indywidualnym tempie, z dostosowaniem poziomu trudności oraz zakresu materiału do preferencji, potrzeb i możliwości. Wykładowcy przyjmują iż zakres materiału umieszczony na platformie podlega zaliczeniu przez studentów na takiej samej zasadzie, jak zaliczenie materiału z pomocą innych metod i jest elementem oceny końcowej z modułu. Zdaniem studentów wizytowanego kierunku nauczanie na odległość jest mocną stroną kształcenia na wizytowanym kierunku. Studenci otrzymują wsparcie techniczne w zakresie systemu obsługującego platformę e-learningową.

Regulamin studiów obowiązujący umożliwia dwie podstawowe formy indywidualizacji procesu kształcenia. Pierwszą z nich jest indywidualny program kształcenia, który skierowany jest do szczególnie uzdolnionych i wyróżniających się studentów, którym Uczelnia zapewnia: opiekę dydaktyczno-naukową oraz indywidualny program kształcenia. Drugą formą jest indywidualny plan studiów (IPS), czyli uzgodnione dostosowanie planu zajęć do możliwości czasowych studentów. Powodem przyznania IPS mogą być: problemy zdrowotne, samotne wychowywanie dzieci, studiowanie równocześnie na dwóch kierunkach studiów lub dwóch Uczelniach, realizacja

w trakcie semestru zagranicznego stażu zawodowego oraz inne sytuacje, które Uczelnia uzna za uzasadnione.

Studenci uważają organizację roku akademickiego za odpowiednią. Studenci mają dostęp do harmonogramów zajęć, które są aktualne. Studenci pozytywnie oceniają jakość obsługi administracyjnej należy ocenić pozytywnie. Pracownicy są przygotowani merytorycznie do pełnienia swoich funkcji. Godziny pracy Dziekanatu są dostosowane do potrzeb studentów, przebywających na Uczelni tylko podczas weekendów zjazdowych. Zdaniem studentów bardzo dobrze funkcjonuje komunikacja drogą mailową z pracownikami administracyjnymi Uczelni.

Studenci jako źródło swojej wiedzy o procesie kształcenia i toku studiów wskazują informacje przekazywane przez nauczycieli akademickich. W kwestii ogólnej organizacji studiów studenci kierują indywidualne zapytania do Dziekanatów bądź w drugiej kolejności władz Uczelni. Ponadto dobrze funkcjonuje współpraca ze starostami, którzy reprezentują studentów. Dodatkowym źródłem informacji jest również spotkanie organizacyjne na pierwszym roku studiów gdzie władze Uczelni oraz nauczyciele akademicy przekazują informacje, w tym te o kierunkowych efektach kształcenia. Ponadto studenci otrzymują bieżące informacje np. dotyczące chociażby możliwości wzięcia udziału w wymianie międzynarodowej, drogą mailową. Studenci korzystają z systemu Wirtualna Uczelnia, gdzie mogą uzupełniać swoje informacje o procesie kształcenia. Studenci mają możliwość zgłaszania swoich potrzeb w zakresie zasobów bibliotecznych, są one jednak uzupełniane w miarę możliwości finansowych Uczelni.

Sylabusy są dla studentów wystarczającym źródłem informacji o prowadzonym przedmiocie. Opublikowane sylabusy są kompletne, zawierają informacje o sposobie realizacji zajęć, liczbie godzin, stosowanych metodach dydaktycznych, celach przedmiotu, uzyskiwanych efektach kształcenia a także metodach ich weryfikacji. Sylabusy zawierają również podstawowe informacje: nazwa przedmiotu, punkty ECTS, które można uzyskać za jego zaliczenie studentów także informację o treści kształcenia. Z perspektywy studentów informacje zawarte w sylabusach pokrywają się ze stanem faktycznym. Studenci mają dostęp do sylabusów za pośrednictwem systemu Wirtualny Uczelnia, który działa sprawnie oraz w formie papierowej w Dziekanatach.

Pomoce naukowe niezbędne do uzyskania odpowiednich efektów kształcenia są zdaniem studentów przydatne. Jakość materiałów jest oceniana pozytywnie. Nauczyciele akademicy wysyłają materiały na swoje zajęcia drogą mailową do wszystkich studentów uczestniczących w kursach. Z perspektywy studentów ocenianego kierunku materiały wysyłane drogą elektroniczną są na odpowiednim poziomie, adekwatne do treści omawianej na zajęciach.

Uczelnia przyznaje wszystkie stypendia zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Ponadto zdaniem studentów wizytowanego organizowanie przez Uczelnię dodatkowych kursów językowych w cenach zdecydowanie niższych niż te komercyjne pozwala im nadrobić posiadane braki i ułatwia uzyskiwanie efektów kształcenia w toku studiów.

Podstawą systemu pomocy materialnej jest Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów studiów pierwszego stopnia Bielskiej Szkoły Wyższej im. J. Tyszkiewicza wprowadzony Zarządzeniem Rektora Bielskiej Szkoły Wyższej im. J. Tyszkiewicza Nr 2/2015 z dnia 12 marca 2015 r. Regulamin uwzględnia wszystkie świadczenia pomocy materialnej określone w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Regulamin został opracowany po konsultacjach i w uzgodnieniu z przedstawicielami Samorządu Studentów, podczas wizytacji przedstawiono pisemną opinię wydaną przez odpowiedni organ Samorządu.

Ustrój organów uprawnionych do przyznawania pomocy materialnej realizuje dyspozycję art. 175 ust. 4 oraz art. 177 ustawy. Kryteria przyznawania stypendiów są zrozumiałe i przejrzyste. Procedura przyznawania stypendium odbywa się z poszanowaniem anonimowości danych osobowych. W opinii studentów, system opieki materialnej jest sprawiedliwy i działa sprawnie.

Samorząd Studencki ma możliwość finansowania swojej działalności, przedstawiając uprzednio władzom Uczelni planowane projekty, posiadając stały budżet oraz możliwość starania się o dodatkowe finansowanie z budżetu Uczelni. Zdaniem członków Samorządu Studentów finansowanie umożliwia im sprawną działalność.

Z perspektywy studentów system rozpatrywania próśb i zażaleń funkcjonuje sprawnie, chociaż spraw w tym zakresie jest niewiele. Studenci swoje prośby zgłaszają poprzez starostę roku lub osobiście podczas spotkanie z władzami Uczelni. System skarg i zażaleń studenci uważają za skuteczny, podkreślając, że przedstawione przez nich problemy zawsze są odpowiednio badane, a kiedy przedstawiany przez nich problem jest naglący jest załatwiany bez zbędnej zwłoki. Studenci wizytowanego kierunku uważają system opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej za odpowiadający ich potrzebom.

Wśród mocnych stron studenci dostępność nauczycieli akademickich podczas konsultacji oraz ich metody prowadzenia zajęć akademickich. Ponadto wyróżnić należy organizację i sposób zaliczania praktyk. Studenci wizytowanego kierunku uważają za mocną stronę sprawnie działający system e-learningu, a także możliwość indywidualizacji studiów.

Wśród słabych stron wskazano potrzebę unowocześnienia infrastruktury budynku, w którym znajdują się Uczelnia. Ponadto studenci wskazali na problem, jakim jest ich zdaniem słaba działalność promocyjna Uczelni, przez co cieszy się ona zbyt małym zainteresowaniem kandydatów względem swoich możliwości. Zdaniem studentów należy przemyśleć udoskonalenie działań mających na celu przedstawienie mocnych stron Uczelni, a zwłaszcza kształcenia na wizytowanym kierunku, kandydatom na studia.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego - ocena: w pełni,

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) Przyjęcia kandydatów na studia pierwszego stopnia odbywają się bez dodatkowych warunków wstępnych – muszą oni wykazać się jedynie posiadaniem świadectwa dojrzałości. Zasady rekrutacji nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Z perspektywy studentów zasady i procedury rekrutacji są przejrzyste oraz uwzględniają zasadę równych szans.

7.2) System ocen studenta jest zorientowany na proces uczenia się, wymagania są wystandaryzowane. System zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowanych ocen. Nakład i czas pracy studenta niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych (dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu, modułu przedmiotów i poszczególnych przedmiotów) jest w pełni jasny i przejrzysty. W sylabusach przedmiotów wyspecyfikowano czas pracy niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów. System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się.

7.3) Struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów umożliwia krajową i międzynarodową mobilność studentów

7.4) Funkcjonujący system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

Decyzją nr 2/2014 z dnia 1 października 2014 r. Rektor zatwierdził Księgę Jakości Bielskiej Wyższej Szkoły, w której zawarto m. in. Politykę Jakości Kształcenia, opis Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Priorytetowym celem jakościowym Bielskiej Wyższej Szkoły im. J. Tyszkiewicza jest spełnianie potrzeb i oczekiwań studentów oraz słuchaczy studiów podyplomowych w zakresie

usług edukacyjnych na studiach pierwszego stopnia oraz na studiach podyplomowych, poprzez oferowanie im wysokiej jakości kształcenia i przygotowanie ich do wykonywania konkretnych zawodów na rynku pracy. Doskonalenie jakości kształcenia osiąga się poprzez: wykorzystywanie innowacyjnych technik komunikacji i przekazu wiedzy oraz wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość, wprowadzanie wiedzy praktycznej i włączanie pracodawców w proces dydaktyczny, zachęcanie studentów i absolwentów do współuczestniczenia w doskonaleniu procesu kształcenia, zapewnianie studentom wsparcia w procesie kształcenia, doskonalenie kryteriów i procedur oceniania studentów, w ramach wewnętrznego systemu oceniania i egzaminowania, stałe monitorowanie i analizę wyników jakości kształcenia, promowanie kultury jakości we wspólnocie akademickiej Uczelni. Doskonalenie programów kształcenia, tworzących ofertę edukacyjną Uczelni, osiąga się poprzez: analizę, weryfikację i doskonalenie efektów kształcenia, tworzenie, ocenę i doskonalenie programów kształcenia (w tym efektów kształcenia) przy współpracy z Radą Pracodawców, doświadczonymi praktykami, kadrą akademicką, studentami oraz absolwentami, systematyczne rozpoznawanie potrzeb rynku pracy dla optymalnego ukształtowania oferty edukacyjnej, w tym tworzenie autorskich programów kształcenia. Doskonalenie zasobów Uczelni (ludzkich, rzeczowych, informacyjnych), osiąga się poprzez: zapewnianie odpowiedniej kadry dydaktycznej, realizującej ambitne i atrakcyjne programy kształcenia oraz wykorzystującej innowacyjne metody i narzędzia przekazu wiedzy, zapewnianie realizacji usług edukacyjnych w najwyższym standardzie, poprzez podnoszenie kwalifikacji pracowników Uczelni oraz modernizację infrastruktury oraz wyposażenia sal dydaktycznych, rozwijanie działalności biblioteki, szczególnie czytelni on-line.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia został wprowadzony Uchwałą nr 2 Senatu Uczelni z dnia 13 listopada 2009 r. Nadrzędnym celem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Bielskiej Wyższej Szkole im. J. Tyszkiewicza jest osiąganie najwyższej jakości procesu kształcenia i dzięki temu kształcenie kadr o kwalifikacjach cenionych na rynku pracy. System umożliwia realizację Polityki Jakości Kształcenia i osiąganie zawartych w niej celów jakościowych. Inne cele Systemu to: podnoszenie konkurencyjności i atrakcyjności Uczelni, zapewnienie powtarzalnych i jednolitych warunków umożliwiających studentom uzyskanie wykształcenia, informowanie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych o jakości kształcenia oraz o oferowanych programach kształcenia, standaryzacja i ujednolicenie sposobu postępowania pracowników Uczelni, określenie odpowiedzialności i uprawnień jednostek tworzących strukturę funkcjonowania WSZJK, nagradzanie pracowników dydaktycznych za wysoką jakość kształcenia, stworzenie mechanizmów oceniania i doskonalenia WSZJK.

Do kompetencji Rektora należy m.in. wdrożenie i doskonalenie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i określanie Polityki Jakości Kształcenia. Ponadto Rektor powołuje komisję ds. okresowej oceny nauczycieli akademickich na każdy rok akademicki. Funkcję przewodniczącego komisji pełni Rektor lub wskazana przez niego osoba. Senat BWS im. J. Tyszkiewicza dokonuje pod koniec każdego roku kalendarzowego analizy i oceny funkcjonowania WSZJK. Przy Uczelni powołano Radę Pracodawców, zrzeszającą wybitnych przedstawicieli gospodarki, organizacji pozarządowych, samorządowych, edukacyjnych i pełniącą funkcje doradcze dla Założyciela i Władz Uczelni. W strukturze funkcjonowania WSZJK wyodrębniono Biuro ds. Jakości, które jest reprezentowane przez Pełnomocnika Rektora ds. jakości kształcenia, do kompetencji którego należy przygotowanie rocznego planu pracy Zespołu ds. Nadzoru Dydaktycznego, rocznego planu hospitacji w uzgodnieniu z Przewodniczącymi Komisji Programowych, ankiety ewaluacyjnej i procesu ankietyzacji, analizy dokumentacji hospitacyjnej wspólnie z Przewodniczącymi Komisji Programowych, analizy wyników ankiet i przedstawienie Przewodniczącym Komisji Programowych, Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich.

W ramach Systemu przeprowadza się ankietowe badania opinii przedsiębiorców i absolwentów na temat weryfikacji efektów kształcenia. Kierownik Biura Karier i Staży Zawodowych jest odpowiedzialny za przeprowadzenie ankietowego badania opinii przedsiębiorców i absolwentów na temat weryfikacji efektów kształcenia. Formularz ankiety składa się m.in. z części dotyczącej weryfikacji efektów kształcenia, dotyczącej doskonalenia programów kształcenia.

Student wypełnia formularz zgłoszenia do badania na temat weryfikacji efektów kształcenia i doskonalenia programów kształcenia przez studentów przed obroną pracy dyplomowej, w którym wyrażają zgodę lub nie wyrażają zgody na udział w badaniu. Kierownik Biura Karier i Staży Zawodowych tworzy i aktualizuje bazy danych zawierające informacje o przedsiębiorcach i absolwentach, którzy zadeklarowali chęć udziału w badaniu. Kierownik Biura Karier i Staży Zawodowych opracowuje dane ze zgromadzonych ankiet oraz przygotowuje raport z badania, przekazuje sprawozdania z badania Władzom Uczelni.

Monitorowanie losów zawodowych absolwentów prowadzone jest przez Biuro Karier w celu określenia sylwetki absolwenta oraz uzyskania odpowiedzi na pytanie, jak absolwenci Uczelni radzą sobie na rynku pracy w kontekście zdobytego wykształcenia, z uwzględnieniem charakterystyk ich aktywności edukacyjnej i zawodowej, mobilności przestrzennej i zawodowej. Monitorowanie przeprowadzane jest z wykorzystaniem internetowego kwestionariusza ankiety (badanie obejmuje każdy rocznik absolwentów opuszczających mury Uczelni; sytuacja zawodowa jest badana po 3 oraz 5 latach od złożenia egzaminu dyplomowego). Kierownik Biura Karier i Staży Zawodowych tworzy bazy danych z informacjami o absolwentach Uczelni na podstawie zebranych deklaracji przeprowadzenie badania losów zawodowych absolwentów, gromadzi dane, analizuje zgromadzone informacje oraz cyklicznie opracowuje raporty.

Na zakończenie każdego semestru wśród studentów przeprowadza się ankietowe badanie opinii na temat jakości kształcenia. Badaniem objęta jest grupa wybranych studentów, badaniu podlegają wszyscy nauczyciele akademicki. Kwestionariusz ankiety zawiera pytania zamknięte oraz daje możliwość formułowania własnych komentarzy dotyczących ocenianego zajęć dydaktycznych). Pełnomocnik Rektora ds. Jakości kształcenia przygotowuje zbiorcze opracowanie zgromadzonych ankiet oraz przygotowuje raport z badania, a następnie przekazuje raport z badania Rektorowi.

Pełnomocnik Rektora ds. Jakości kształcenia w porozumieniu z Przewodniczącymi Komisji Programowej przygotowuje plan hospitacji przez oraz wyznacza grupy nauczycieli akademickich, którzy poddani będą hospitacji (hospitacje dotyczą wszystkich nauczycieli akademickich niezależnie od posiadanego stopnia zawodowego lub stopnia/tytułu naukowego). Zespół hospitujący, wyznaczony przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości kształcenia, przeprowadza hospitacje zajęć. Prorektor wnioskuje o przeprowadzenie hospitacji w przypadku uzyskania przez osobę prowadzącą zajęcia oceny negatywnej z przeprowadzonej ankietyzacji studentów lub w przypadku złożenia przez grupę studentów, którą stanowi minimum 50% studentów uczestniczących w danych zajęciach, oficjalnej pisemnej skargi dotyczącej realizacji zajęć złożonej do Prorektora. Podczas hospitacji ocenie podlegają: zgodność tematyki zajęć z treściami programowymi ujętymi w sylabusie, związek realizowanej tematyki ze zdefiniowanymi dla modułu/przedmiotu efektami kształcenia, wykazywanie związku z praktyką, stosowane metody weryfikacji zdefiniowanych efektów kształcenia, stopień przygotowania prowadzącego do zajęć, umiejętność przekazywania wiedzy, organizacja zajęć. Po zakończeniu hospitacji zespół hospitujący przedstawia wyniki hospitacji osobie hospitowanej, która pisemnie potwierdza fakt zapoznania się z treścią protokołu hospitacyjnego (osoba prowadząca zajęcia ma prawo odwołać się od oceny zawartej w protokole hospitacji do Prorektora w terminie 7 dni od daty zapoznania się z treścią protokołu hospitacyjnego). Zespół hospitujący przekazuje protokół hospitacji Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości kształcenia. Prorektor pisemnie zleca wykonanie działań naprawczych w przypadku oceny niezadowolającej. Komisja ds. oceny nauczycieli akademickich wykorzystuje uwagi zawarte w protokołach hospitacji w okresowej ocenie nauczycieli akademickich. Przewodniczący komisji programowej przygotowuje Raport zbiorczy z hospitacji zajęć po zakończeniu semestru odrębnie dla każdego kierunku studiów (Raport wraz z protokołami hospitacji przekazany jest Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości kształcenia). Dokumenty dotyczące przeprowadzonych hospitacji przechowywane są w Biurze ds. jakości.

Okresowa ocena nauczycieli akademickich przeprowadzana jest nie rzadziej niż raz na dwa lata lub częściej na wniosek organów jednoosobowych Uczelni lub przedstawicieli studentów (okresowej ocenie nauczycieli akademickich podlegają wszyscy nauczyciele akademicki

zatrudnieni w Uczelni). Okresową ocenę nauczyciela akademickiego przeprowadza się z uwzględnieniem: rzetelności wykonywania obowiązków dydaktycznych, udziału w pracach organizacyjnych Uczelni, sprawowania funkcji organów jednoosobowych Uczelni i ich zastępców oraz funkcji kierowniczych, oceny i opinii studentów w zakresie wypełniania obowiązków dydaktycznych, wyrażonych w formie anonimowej i dobrowolnej ankiety wypełnianej po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych (wśród efektów ocen dokonywanych przez studentów wyróżnić można: omówienie z nauczycielem akademickim zgłaszanych zastrzeżeń lub słów uznania, analizowanie zgłaszanych problemów oraz wprowadzanie odpowiednich działań korygujących i zapobiegawczych w odniesieniu do poszczególnych elementów procesu kształcenia, okresową analizę i ocenę skuteczności podejmowanych działań). W okresowej ocenie uwzględnia się dwa obszary aktywności: działalności dydaktyczna oraz działalność organizacyjną, jak również przestrzeganie prawa autorskiego i praw pokrewnych, a także prawa własności przemysłowej. Uwzględnia się również dodatkowe atuty nauczyciela akademickiego: udział z ramienia Uczelni konferencjach z wygłoszeniem referatu lub komunikatu oraz udokumentowane stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych. W teczkach osobowych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe kierunku „zarządzanie” znajdują się wypełnione arkusze oceny poszczególnych nauczycieli, dotyczące poprzednich lat akademickich. W przypadku uzyskania kolejno dwóch ocen negatywnych następuje wypowiedzenie stosunku pracy z nauczycielem akademickim.

Komisje Programowe są odpowiedzialne za doskonalenie programów kształcenia. Uczelnia we współpracy z Radą Pracodawców doskonali programy kształcenia i dostosowuje je do potrzeb rynku pracy.

W celu realizacji zamierzonych działań Rektor powołuje Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz stałe i doraźne zespoły zadaniowe. Zadaniem Komisji i zespołów jest opracowanie procedur. Senat Uczelni dokonuje pod koniec każdego roku kalendarzowego analizy i oceny funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Uchwałą nr 1/08/2014 z dnia 29 sierpnia 2014 r. Senat Uczelni przyjął Model Zarządzania Jakością w Uczelni. Integralną częścią składową tego Modelu są: Model zarządzania finansami i zasobami materialnymi, Model zarządzania kadrami, Model zarządzania jakością w oparciu o benchmarking, Model zintegrowanego systemu zarządzania Uczelnią, Model zarządzania jakością kształcenia we współpracy z pracodawcami.

Zarządzeniem nr 13/2013 z dnia 23 listopada 2013 r. Rektor wprowadził Regulamin antyplagiatowy określający zasady funkcjonowania w Uczelni Akademickiego Systemu Archiwizacji Prac. System antyplagiatowy to stworzone przez Plagiat.pl sp. z o.o. narzędzie, które umożliwia sprawdzanie tekstów z punktu widzenia występowania w nich fragmentów identycznych ze znajdującymi się w zasobach Internetu, w Bazie Aktów Prawnych, w bazie danych Uczelni oraz ewentualnie w bazach innych Uczelni. Wynikiem analizy pracy przez system jest Raport podobieństwa zawierający tzw. współczynnik podobieństwa określający stopień zgodności analizowanego tekstu z tekstami, z którymi został on porównany w ramach analizy, listę tekstów, w których zostały odnalezione fragmenty identyczne z fragmentami badanej pracy dyplomowej, a także tekst badanej pracy z zaznaczonymi fragmentami odnalezionymi w identycznej formie w innych tekstach. Student oraz recenzent mają prawo wglądu do Raportu podobieństwa, który zostaje przesłany do wiadomości promotora. Promotor zapoznaje się z Raportem i na jego podstawie podejmuje decyzję o dopuszczeniu pracy do egzaminu dyplomowego lub o konieczności poprawy pracy. Promotor dokonuje indywidualnej oceny oryginalności i samodzielności pracy, podczas analizy Raportu biorąc pod uwagę m. in.: charakter pracy, liczbę i rodzaj wykorzystanych w pracy źródeł, sposób i kontekst wykorzystania tych źródeł. W przypadku konieczności poprawy pracy dyplomowej student wprowadza w tekście pracy niezbędne korekty i po ich akceptacji przez promotora składa poprawioną wersję pracy. Do Bazy macierzystej prac Uczelni dodawana jest jedynie ostateczna, dopuszczona przez promotora do egzaminu dyplomowego wersja pracy.

Zarządzanie ocenianym kierunkiem jest podporządkowane strukturze organizacyjnej Uczelni oraz zasadom wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, który został w Uczelni wdrożony w roku 2009. System ten w latach 2009-2014 podlegał doskonaleniu i

modyfikacji, został dostosowany do zmian organizacyjnych Uczelni, która stała się od roku 2014 Uczelnią bezwydziałową a efekty tych prac są przedstawione w Księdze Jakości.

Księga Jakości zawiera: Politykę Jakości Kształcenia, opis wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz wewnętrzne przepisy i procesy systemu. Uczelnia opracowała politykę jakości, w której wyróżnia cztery cele: Doskonalenie jakości kształcenia, Doskonalenie programów kształcenia, Doskonalenie zasobów Uczelni: ludzkich, rzeczowych, informacyjnych, Doskonalenie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Instrumentem realizującym politykę jakości jest wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. System ma określone cele, tj.

- Podnoszenie konkurencyjności i atrakcyjności Uczelni
- Zapewnienie powtarzalnych i jednolitych warunków umożliwiających studentom uzyskanie wykształcenia
- Informowanie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych o jakości kształcenia oraz o oferowanych programach kształcenia
- Standaryzacja i ujednolicenie sposobu powstępowania pracowników
- Określenie odpowiedzialności i uprawnień jednostek tworzących strukturę systemu
- Nagradzanie pracowników za wysoką jakość kształcenia
- Stworzenie mechanizmów oceniania i doskonalenia WSZJK.

Do realizacji celów systemu oraz do procesu zarządzania jakością kierunku *zarządzanie* zobowiązane są odpowiednie jednostki organizacyjne, powołane zespoły, jak i organy Uczelni, tj.: Senat Uczelni, Kolegium Rektorskie, Dział jakości kierowany przez Audytora ds. jakości, a od 1.10.2014r. Biuro ds. jakości, którego pracami kieruje Pełnomocnik Rektora ds. jakości, Komisje Programowe po jednej dla każdego kierunku, pracami których kierują Przewodniczący Komisji Programowych, Biuro Karier i Staży Zawodowych, Zespół ds. nadzoru dydaktycznego, Opiekunowie kierunków powołani od 1.10.2014r., Branżowe zespoły ds. programów kształcenia, Zespół ds. opracowania procedur zapewniania jakości, Zespół ds. oceny efektów i jakości kształcenia, oraz Zespół studentów ds. konsultacji programu kształcenia. Zespoły ds. opracowania procedur zapewniania jakości, ds. oceny efektów i jakości kształcenia, wspierały okresowo pracę stałych jednostek organizacyjnych mające na celu wdrożenie modelu zarządzania jakością kształcenia we współpracy z pracodawcami, dostosowania programów kształcenia do wymogów KRK i wymogów rynku pracy. Dla poszczególnych organów Uczelni i zespołów określone zostały zadania i kompetencje w zakresie zarządzania jakością kształcenia, w tym kierunku *zarządzanie*. Szczegółowo kompetencje te zostały przedstawione w Raporcie Samooceny. Warto w tym miejscu przytoczyć kompetencje gremiów kształtujących ofertę programową kierunku. I tak:

Prorektor wspólnie z Komisjami Programowymi, Pełnomocnikiem Rektora ds. jakości, Kierownikiem Biura Karier, kadrą akademicką, przedstawicielami studentów oraz przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych – pracodawcami zrzeszonymi w Radzie Pracodawców:

- a) kształtuje kierunek zmian w programach kształcenia w zakresie ich upracticznienia,
- b) wpływa na kształt programów studiów, w tym plany studiów, odrębne dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej;
- c) nadzoruje prawidłową realizację procesu dydaktycznego,
- d) kieruje polityką kadrową, w szczególności dba o spełnienie wymagań dotyczących minimalnej liczby i kwalifikacji nauczycieli akademickich zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy, zaliczanych do minimum kadrowego kierunku studiów,
- e) jest odpowiedzialny za zapewnienie właściwej infrastruktury dla prawidłowej realizacji procesu kształcenia.

Komisja Programowa, między innymi: opracowuje plany studiów i programy kształcenia i odpowiada za ich zgodność z obowiązującymi przepisami i uchwałami Senatu, opracowuje efekty kształcenia i odpowiada za ich zgodność z realizowanymi modułami kształcenia.

Przewodniczący Komisji Programowej, między innymi: kieruje pracami nad zgodnością planów studiów i programów kształcenia z obowiązującymi przepisami i uchwałami Senatu,

kieruje pracami nad zgodnością efektów kształcenia z realizowanym modułami kształcenia (macierz efektów).

Zespół ds. Nadzoru Procesu Dydaktycznego, czuwa nad realizacją procesu dydaktycznego zgodnie z obowiązującymi harmonogramami zajęć, szczególnie we zakresie obowiązku przestrzegania ustalonych godzin zajęć ze studentami, w tym terminowego ich rozpoczynania i kończenia.

Opiekunowie kierunków mają za zadanie organizowanie spotkań ze studentami w celu zorientowania w istniejących problemach związanych z organizacją procesu dydaktycznymi.

Dla wewnętrznej oceny jakości kształcenia opracowane zostały procedury ujęte dla procesów głównych, którymi są: Projektowanie oferty dydaktycznej, Proces kształcenia, Weryfikacja efektów kształcenia i ocena jakości kształcenia, Doskonalenie programów kształcenia, Rekrutacja, Zapewnienie jakości kadry dydaktycznej i pracowników administracyjnych, Nadzór nad zapleczem dydaktycznym, Działalność biblioteki, Przegląd zarządzania .

Procedury te są uszczegółowione, wskazano zespoły odpowiedzialne za ich przeprowadzanie. Opracowano następujące procedury:

01 –Ocenianie i egzaminowanie studentów

02 - weryfikacja efektów kształcenia uzyskanych w wyniku odbycia zawodowej praktyki studenckiej

03 - weryfikacja końcowych efektów kształcenia

04 - Weryfikacja efektów kształcenia na rynku pracy przy udziale interesariuszy zewnętrznych absolwentów

06 - Weryfikacja efektów kształcenia na rynku pracy przy udziale interesariuszy zewnętrznych pracodawców

07 - Weryfikacja efektów kształcenia na rynku pracy przy udziale interesariuszy wewnętrznych - Branżowych zespołów ds. programów kształcenia

Procedury dotyczące weryfikacji zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej

Utrzymanie pomieszczeń i wyposażenia

Ocena infrastruktury dydaktycznej

Nadzorowanie sieci komputerowej i oprogramowania

Procedury dotyczące oceny kadry:

Dobór kadry dydaktycznej

Dobór pracowników administracyjnych

Za wdrożenie i doskonalenie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia odpowiada Rektor Uczelni

Na podstawie przeprowadzonej wizytacji, analizy stosownej dokumentacji, spotkań z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system kształcenia, kadrą akademicką, studentami można uznać iż system uwzględnia:

a) weryfikację efektów kształcenia

Proces weryfikacji efektów kształcenia wspomagają procedury: 02 weryfikacja efektów kształcenia uzyskanych w wyniku odbycia zawodowej praktyki studenckiej, 03 weryfikacja końcowych efektów kształcenia, 04 Weryfikacja efektów kształcenia na rynku pracy przy udziale interesariuszy zewnętrznych absolwentów, 06 Weryfikacja efektów kształcenia na rynku pracy przy udziale interesariuszy zewnętrznych pracodawców, 07 Weryfikacja efektów kształcenia na rynku pracy przy udziale interesariuszy wewnętrznych Branżowe zespoły ds. programów kształcenia a także system oceny studentów. Zespoły branżowe dokonują weryfikacji efektów kształcenia na poziomie kierunku oceniając zgodność efektów kształcenia z efektami obszarowymi oraz efektów przedmiotowych z efektami kierunkowymi. Zespół oceniający PKA dostrzega konieczność weryfikacji specjalnościowych efektów kształcenia dla specjalności grafika komputerowa w reklamie pod kątem ich spójności z efektami kierunkowymi a w konsekwencji weryfikacji efektów

przedmiotowych określonych dla przedmiotów specjalnościowych. Proces dyplomowania uwzględnia weryfikację oryginalności prac dyplomowych. W ramach procedury antyplagiatowej wykładowcy prowadzący seminarya dyplomowe zobowiązani są do sprawdzenia prac dyplomowych systemem plagiat.pl i w oparciu o uzyskany z niego raport podejmują decyzje o dopuszczeniu pracy dyplomowej do obrony lub zobowiązują studenta do dokonania w niej zmian.

Zdaniem Zespołu oceniającego weryfikacja końcowych efektów kształcenia powinna objąć ocenę jakości prac dyplomowych z uwagi na zgodność ze standardami prac dyplomowych, umiejętnościami analizy i syntezy, umiejętnościami posługiwania się językiem kierunku studiów. Weryfikacji i ocenie powinna podlegać również obsada seminarium dyplomowego oraz dobór recenzentów. Opracowane procedury weryfikacji efektów kształcenia dla praktyk zawodowych pozwalają na ocenę tego procesu. Weryfikacja uzyskanych efektów w wyniku odbycia praktyki lub stażu odbywa się na podstawie sprawozdania opisującego przebieg praktyki, realizowane zadania oraz nabyte efekty kształcenia, których zgodność z założeniami programowymi opiniuje Kierownik Biura Karier i Staży Zawodowych. Od roku akademickiego 2014/2015 zatwierdza efekty Prorektor na podstawie pozytywnej w/w opinii. W celu wystawienie certyfikatów kompetencyjnych koniecznym jest ich potwierdzenie przez opiekuna/praktyka instytucji, w której praktyka została zrealizowana i Przewodniczącego Komisji Programowej.

Bardzo ważne są procesy weryfikacji efektów kształcenia uwzględniające opinie absolwentów i pracodawców. Uczelnia realizuje te procesy. Wyniki z badań zawodowych losów absolwentów zostały wykorzystane w procesie doskonalenia programu studiów. Zwrócono bowiem uwagę na konieczność: dalszego upracticzniania procesu kształcenia, doskonalenia metod dydaktycznych w kierunku uczenia przez doświadczenie z udziałem praktyków i firm współpracujących z Uczelnią, systematycznego rozbudowywania więzi z pracodawcami w regionie, dostosowywania infrastruktury Uczelni do zmieniających się uwarunkowań.

Zdaniem Zespołu oceniającego należy poddać szerokiej ocenie pracodawców specjalnościowe efekty kształcenia dla specjalności grafika komputerowa w reklamie jak i zakresu programowego tej specjalności Weryfikacja ta jest szczególnie potrzebna dla określenia szans na rynku pracy absolwentów tej specjalności.

b) przeglądy programowe

Prowadzone są z uwzględnieniem procesów określonych dla doskonalenia procesu dydaktycznego. Przeglądu dokonuje zespół ds. jakości oraz zespoły branżowe, zatem bierze w nich udział kadra akademicka, studenci i przedstawiciele pracodawców. Właściwe rezultaty tej współpracy w zakresie przeglądu programu uzyskano dla przedmiotów podstawowych i kierunkowych oraz dla specjalnościowych dla specjalności *Zarządzanie* w hotelarstwie wellness i spa. Natomiast specjalność grafika komputerowa w reklamie wymaga przeglądu zasadniczego i właściwej modyfikacji programowej. Ponadto należy budować programy studiów na pełny cykl kształcenia i to powinno stać się kolejnym zadaniem dla zespołów branżowych

c) ocenę jakości kadry

W Uczelni w ramach prowadzonej polityki kadrowej przeprowadzana jest ocena okresowa nauczycieli akademickich .Ponadto ocena kadry uwzględnia opinie studentów oraz wyniki hospitacji zajęć. Hospitacje zajęć dydaktycznych oraz ankietyzacja studentów, realizowane są zgodnie z procedurami P03.08 i PO3.09 opisanymi w Księdze jakości. Ocena okresowa uwzględnia dorobek, dydaktyczny, zawodowy i organizacyjny nauczyciela akademickiego. W ocenie tej opinia studentów ma bardzo znacząca wagę bowiem aż 30% ogólnej oceny nauczyciela jest uwarunkowane opinią studentów .W ocenie tej również uwzględniane są wyniki hospitacji. Ocena pracownika uwzględnia rzetelność wykonywanych obowiązków dydaktycznych, udział w pracach organizacyjnych Uczelni, udział w szkoleniach ,publikacje i udział w innych formach dodatkowego zaangażowania podejmowanych we współdziałaniu z Uczelnią.

Podczas wizytacji przedstawiono do wglądu arkusze oceny i jej wyniki. Uczelnia od lat prowadzi ewaluację zajęć przez studentów. Wyniki tej oceny są uwzględniane w doskonaleniu

procesu dydaktycznego. Przeprowadzane są rozmowy z osobami które otrzymały słabsze oceny od studentów. Był też jeden przypadek rozwiązania umowy o pracę. Ankieta zawiera zakres pytań który pozwala na ocenę jakości pracy dydaktycznej nauczyciela. Podczas wizytacji przedstawiono zespołowi oceniającemu plan hospitacji oraz jego realizację. Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia opracowuje roczny planu hospitacji w uzgodnieniu z Przewodniczącymi Komisji Programowych, przeprowadza analizy dokumentacji hospitacyjnej wspólnie z Przewodniczącymi Komisji Programowych w celu przedstawienia Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich. Ponadto Pełnomocnik opracowuje wyniki ankiety ewaluacyjnej i procesu ankietyzacji, i przedstawienia Przewodniczącym Komisji Programowych, Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich. W roku akademickim 2014/2015 na kierunku *zarządzanie* zostało przeprowadzonych 7 zgodnie z planem hospitacji

d) system oceny studentów

Został opracowany dokument - *System oceniania i egzaminowania studentów w BWS im. J. Tysskiewicza* w którym ujęto szczegółowo zasady oceniania studentów. Ponadto zasady oceny studentów ujęte są w *Regulaminie Studiów* oraz w procedurze P03.01 Księgi Jakości. Przyjęte zasady i kryteria oceniania studentów są jednoznacznie określone w sylabusie każdego przedmiotu oraz podane do wiadomości studentów przez realizującego zajęcia na początku semestru. Przyjęto zasadę, że student który uzyskał negatywną ocenę na pierwszym terminie egzaminu może uzyskać na kolejnych terminach egzaminu jedynie ocenę dostateczną. Jednakże w takim przypadku do średniej nie jest wliczana ocena negatywna. Określono szczegółowe warunki otrzymania oceny pozytywnej. Wszystkie egzaminy przeprowadzane są w formie pisemnej. Zespół oceniający uważa iż należy dokonywać systematycznej oceny systemu oceniania studentów, monitorować wyniki sesji egzaminacyjnych i osiągania efektów kształcenia, identyfikować „trudne” przedmioty, które sprawiają studentom trudności w uzyskaniu zakładanych efektów kształcenia.

W Uczelni podejmowane są działania w celu oceny przydatności oraz skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Analiza Funkcjonowania wewnętrznego systemu pozwoliła na działania doskonalące w zakresie procesu dydaktycznego. I tak: opracowano politykę jakości, księgę jakości, Zasady dyplomowania ogólne i szczegółowe (dla poszczególnych kierunków), zasady oceniania studentów. Ponadto opracowano wewnętrzne modele zarządzania jakością w tym: Model Zarządzania Kadrami, Model Zarządzania Jakością we Współpracy z Pracodawcami, Model Zarządzania Jakością w Oparciu o Benchmarking, Model Zintegrowanego Systemu Zarządzania Uczelnią, Model Zarządzania Finansami i Zasobami Materialnymi. Zmodyfikowano strukturę organizacyjną zarządzania jakością powołując: Pełnomocnika Rektora ds. jakości kształcenia, Zespół ds. nadzoru dydaktycznego, Zespół ds. oceny okresowej nauczycieli akademickich, zespoły hospitujące zajęcia dydaktyczne na poszczególnych kierunkach, zespoły przeprowadzające ewaluację zajęć (ankiety studentów). Wprowadzono elektroniczny system wspomagający *Zarządzanie* jakością kształcenia – Uczelnia XP. Rozmowa z Pełnomocnikiem Rektora ds. jakości kształcenia pozwala zauważyć iż istotne znaczenie miał bezpośredni udział pracowników w opracowaniu systemu zarządzania jakością, co przełożyło się na poczucie identyfikacji z wypracowanym systemem. System zatem nie funkcjonuje jako narzucony, ale jako wypracowany przez pracowników Uczelni.) Usprawniono komunikację wewnętrzną. Bieżący kontakt Pełnomocnika ze studentami i kadrami umożliwia szybką reakcję na zgłaszane problemy za pośrednictwem maila jakoscksztalcenia@tysskieiwcz.edu.pl lub w bezpośrednim kontakcie na Uczelni. W opinii władz Uczelni efektem działalności zespołu ds. nadzoru dydaktycznego jest zwiększenie dyscyplinowania wykładowców np. w zakresie punktualności, informowania z odpowiednim wyprzedzeniem o nieobecności. Wykorzystywane są informacje zawarte w ankietach studenckich. Rozmowy z kadrami otrzymująca słabsze oceny studentów przynoszą właściwe rezultaty. Ocena nauczycieli akademickich ma wpływ na dobór kadry. Realizacja Modelu Zarządzania Jakością w Oparciu o Benchmarking zaowocowała dobrymi praktykami zgromadzonymi w ramach wyjazdów benchmarkingowych oraz współpracy z partnerami

zewnątrznymi i Uczelniami partnerskimi. Praktyki te opisano w opracowaniu „Dobre praktyki” oraz we wprowadzeniu do procesu kształcenia zaobserwowanych rozwiązań jak zajęcia typu EVENT realizowane w hotelu na specjalności Zarządzanie hotelarstwem wellness i spa .

Skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia została wpisana w procedury wspomagające ocenę wyznaczonych obszarów jakości kształcenia jak np.:

- Doskonalenie programów kształcenia przez Komisje Programowe pod kątem:
- Doskonalenie programów kształcenia i dostosowywanie ich do potrzeb rynku pracy przy współpracy z Radą Pracodawców i praktykami.
- Doskonalenie programów kształcenia i dostosowywanie ich do potrzeb rynku pracy poprzez badanie opinii absolwentów.
- Doskonalenie programów kształcenia przez Kolegium Rektorskie:

System upowszechniania informacji obejmuje stronę internetową Uczelni (www.tyszkiewicz.edu.pl), gdzie znajdują się w szczególności informacje dotyczące:

- oferty edukacyjnej – jest to zbiór informacji z zakresu charakterystyki programów kształcenia każdego kierunku studiów, efektów kształcenia, planów studiów, programów studiów, przedmiotów do wyboru, systemu punktów ECTS,
- obowiązujących dokumentów i regulacji prawnych: udostępniony jest statut, regulamin studiów, regulamin praktyk i staży zawodowych, regulamin przyznawania pomocy stypendialnej,
- funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, w tym: dokumentacja, opis podejmowanych działań, opis procedur.

Dodatkowo, na platformie Moodle (<http://edukacja.tyszkiewicz.edu.pl>), w Strefie Studenta i Strefie Wykładowcy, umieszczane są ważne informacje dla społeczności akademickiej, które mogą być pobierane w formie dokumentów elektronicznych oraz drukowane.

Poprzez stronę internetową <http://wu.tyszkiewicz.edu.pl> studenci mogą korzystać z systemu Wirtualnej Uczelni, który daje możliwość m.in. uzyskania informacji na temat planu zajęć, bieżących informacji dotyczących zajęć dydaktycznych (w tym ocen z przedmiotów). Ocena systemu informacyjnego pozwoliła ustalić iż formy dostępności do materiałów z zakresu jakości kształcenia są proste w obsłudze i umożliwiają łatwy dostęp z poziomu systemu informatycznego i sieci internetowej powszechnie dostępnej .

Ponadto od 1.10.2014r. Uczelnia uruchomiła specjalny adres e-mail dla studentów: pomoc@tyszkiewicz.edu.pl przekierowywany do Prorektora, który służy do kontaktu studentów chcących opisać problem istniejący na Uczelni lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej oraz jakoscksztalcenia@tyszkiewicz.edu.pl przekierowywany do Pełnomocnika Rektora ds. jakości kształcenia oraz do Przewodniczącego Komisji Programowej w celu umożliwienia studentom przekazywania opinii i uwag dotyczących jakości kształcenia, systemu planowania i prowadzenia zajęć.

Ważnym dokumentem z punktu widzenia gromadzenia informacji o jakości kształcenia jest wydane przez Uczelnię opracowanie p.t. Dobre Praktyki Zarządzania Jakością, w ramach projektu Podbeskidzka Strefa Edukacji doskonalenie zarządzania jakością w Bielskiej Wyższej Szkole im. Józefa Tyszkiewicza finansowanego z EFS oraz Księga Jakości .

8.2).

Przeprowadzona wizytacja pozwala stwierdzić iż w procesie zapewnienia jakości kształcenia bierze udział kadra akademicka, studenci oraz przedstawiciele rynku pracy w tym sektora turystycznego oraz firm reklamowych. Zespoły ds. jakości kształcenia wypracowują wszelkie zmiany w programach studiów, sylabusach, dokumentach regulujących *zarządzanie* jakością kształcenia. Podjęte prace Branżowych Zespołów ds. programów kształcenia pozwoliły na dostosowanie dotychczasowych programów kształcenia zgodnie z oczekiwaniami rynku pracy, wprowadzenie form zajęć zgodnych z wymogami profilu praktycznego. Biuro Karier aktywnie uczestniczy w organizacji staży zawodowych, praktyk zawodowych oraz organizacji współpracy z przedstawicielami firm i instytucji regionalnych. Uruchomiono wortal

biurokarier.tyszkiewicz.edu.p, który jest źródłem informacji pomocnych w doskonaleniu procesu kształcenia.

Współpraca Uczelni z interesariuszami zewnętrznymi przybiera różne formy. Na Uczelni powołana została Rada Pracodawców zrzeszająca przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, placówek kulturalnych, podmiotów gospodarczych. Uczestniczą oni w dyskusjach nad strategią rozwoju Uczelni, modyfikacjami programu kształcenia i dostosowywania go do potrzeb rynku pracy. Bezpośrednie kontakty z przedstawicielami rynku pracy pozwalają na różne formy wspomagania kształcenia. Specjalność *Zarządzanie* w hotelarstwie wellness i spa, posiada patronat Polskiej Akademii Gościnności - Międzynarodowej Fundacji Proedukacyjnej. Trwają prace nad programem nowej specjalności Innowacyjna komunikacja firmy z otoczeniem, która jest wynikiem wizyty benchmarkingowej (w ramach programu Erasmus) w Portugalii. Tworzenie koncepcji nowej specjalności wspomagają m.in. praktycy przedstawiciele firmy Social media oraz student prowadzący własną firmę w branży reklamowej. Koncepcja „Paszport Kompetencyjny” została opracowana wspólnie przez władze Uczelni, kadre akademicką i przedstawicieli partnerskich firm i instytucji. Specjalność *Zarządzanie* w hotelarstwie wellness i spa ma zostać przekształcona na bardziej odpowiadającą potrzebom rynku specjalność Manager obiektu wellness i spa. Zmiana dokonuje się we współpracy z praktykami -Dyrektorem Generalnym Polskiej Akademii Gościnności) oraz hotelarzem z długoletnią praktyką. Udział interesariuszy zewnętrznych widoczny jest również w procesie dyplomowania .Znaczna część prac dyplomowych powstaje we współpracy z firmami lokalnymi regionu.

Uczelnia wraz z grupą firm Mokate S.A zorganizowała (w roku akademickim 2014/2015) konkurs na najlepszą pracę dyplomową o tematyce marketingowej. Przedmiotem konkursu jest praca dyplomowa z zakresu marketingu o walorach aplikacyjnych, przydatnych w obszarze działania grupy firm Mokate S.A. W okresie 2012 -2015 r. przeprowadzono 3 Turnieje Gier Komputerowych oraz zorganizowano prezentacje praktyków takie jak np.: „Stwórz własną grę 3D”, „Actionscript Animation - Przyjdź i sprawdź osobiście jak tworzy się i animuje obiekty 3D w środowisku Flash” .Do współpracy w zakresie realizacji procesu dydaktycznego, prowadzenia zajęć praktycznych pozyskano kilku przedstawicieli prestiżowych firm hotelarskich oraz reklamowych i innych związanych z zakresem kierunku *zarządzanie*. Współpraca w procesie określania i weryfikacji zakładanych efektów kształcenia przyniosła efekt w postaci upracticznienia przedmiotów realizowanych wspólnie z przedstawicielami praktyki gospodarczej .Na kierunku *Zarządzanie* przykładem upracticznienia zajęć dydaktycznych, jest między innymi przedmiot „*Zarządzanie* logistyczne w praktyce” realizowany przy wsparciu firmy DB Schenker oraz „EVENT 1” oraz „EVENT 2” realizowany we współpracy z hotelami wellness i spa.

Udział interesariuszy zewnętrznych jest ponadto zapewniony poprzez zasady ujęte w wielu procedurach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, a w szczególności w procesach:

- Projektowanie oferty edukacyjnej (w procedurze P01.01 Tworzenie nowego kierunku studiów (specjalności)),
- Weryfikacja efektów kształcenia i ocena jakości kształcenia (w procedurach: P03.04 Weryfikacja efektów kształcenia na rynku pracy przy udziale interesariuszy zewnętrznych – absolwentów: ankiety badania opinii absolwentów na temat weryfikacji efektów kształcenia, P03.05 Weryfikacja efektów kształcenia na rynku pracy przy udziale interesariuszy zewnętrznych – absolwentów: monitorowanie losów zawodowych absolwentów, P03.06 Weryfikacja efektów kształcenia na rynku pracy przy udziale interesariuszy zewnętrznych – Rady Pracodawców, P03.07 Weryfikacja efektów kształcenia przy udziale interesariuszy wewnętrznych – Branżowe Zespoły ds. programów kształcenia).

Podsumowując należy wskazać iż wśród różnorodnych form udziału środowiska społeczno - gospodarczego we wspomaganiu jakości kształcenia należy wymienić :

- działalność Rady Pracodawców i Branżowego Zespołu ds. programów kształcenia
- bezpośrednią współpracę pracodawców z Biurem Karier
- organizowanie wizyt studyjnych i spotkań branżowych

- ankietyzacja pracodawców realizowaną w ramach analiz rynku pracy i monitorowania losów absolwentów
- współpracę firm i instytucji z Uczelnią w zakresie staży , praktyk

Obszary współpracy partnerskiej realizowanej z interesariuszami zewnętrznymi obejmują między innymi :

- doradztwo i konsultacje przy tworzeniu programów studiów , programów praktyk danej specjalności
- opiniowanie istniejących programów kierunków i specjalności
- prowadzenie zajęć w zakresie przedmiotów specjalnościowych oraz innych form zajęć (business case'ów, warsztatów, szkoleń , tzw. eventów)
- wystąpienia praktyka w ramach wykładów/ćwiczeń
- wizyty studyjne
- współpracę w praktykach , stażach , pośrednictwie pracy

W opinii studentów wizytowanego kierunku mają oni wpływ na proces zapewniania jakości kształcenia. Studenci uczestniczą w procesie zapewniania jakości kształcenia poprzez swoich starostów, którzy działają w strukturach Samorządu Studentów oraz spotkania indywidualne z władzami Uczelni.

Zdaniem studentów wizytowanego kierunku szczególnie ważna jest współpraca starostów z władzami Uczelni. Specyfika kierunku, gdzie na roku kształci się niewielu studentów sprawia, że to właśnie starosta ma możliwość diagnozowania spraw, które należy podjąć. Studenci wizytowanego kierunku wykazują umiarkowane zainteresowanie sprawami jakości kształcenia, tematami, na które zwracają baczną uwagę jest system oceniania oraz nacisk na praktyczny aspekt studiowania. Zdaniem studentów w tym aspektach ich proces kształcenia jest zadowalający. Tematem konsultacji indywidualnych studentów z władzami Uczelni są zmiany w programie studiów oraz jakość kształcenia na kierunku. Studenci mogą zgłaszać propozycje, które są brane pod uwagę przy doskonaleniu procesu kształcenia. Władze Uczelni przeprowadzają rozmowy z przedstawicielami Samorządu Studenckiego, którzy uprzednio zasięgają opinii starostów względem spraw będących przedmiotem dyskusji.

Przedstawiciele studentów są obecni, z prawem głosu w Senacie Uczelni w wymiarze zgodnym z dyspozycją art. 61 ust. 3 ustawy. Ponadto uczestniczą w działaniach Rady Programowej kierunku oraz Zespołu ds. Nadzoru Procesu Kształcenia. W opinii osób delegowanych przez Samorząd Studentów do kolegialnych gremiów mają oni wpływ na doskonalenie jakości kształcenia na tym etapie. Wszystkie zmiany w programie kształcenia są z nimi konsultowane podczas posiedzeń wymienionych gremiów.

Uczelnia prowadzi proces ankietyzacji. Ankiety są przeprowadzane po zakończeniu kursu, z tym jednak zastrzeżeniem, że każdy nauczyciel akademicki musi być oceniony, co najmniej raz na dwa lata. W obecnym stanie faktycznym prowadzi to do sytuacji, że nie wszyscy studenci mają możliwość wzięcia udziału w ankiecie dotyczącej konkretnego modułu. Zaleca się w związku z tym, aby przy procesie ankietyzacji dostosować termin ich wypełniania przez studentów w ten sposób, aby każdy z nich mógł ocenić poszczególne moduły, w których uczestniczył. Ankiety są przeprowadzane z poszanowaniem zasad anonimowości. Pytania w ankiecie dotyczą kilku kwestii. Pierwszą z nich jest ogólna ocena przedmiotu przez studenta, nie precyzuje się jednak, według jakiego kryterium. Studentowi umożliwia się udzielenie odpowiedzi w skali punktowej od 0-5. Ponadto w ten sam sposób można ocenić przydatność przedmiotu w opinii studenta, sposób realizacji zajęć przez prowadzącego oraz samą organizację prowadzenia zajęć. Ankiety uzupełnia pytanie o to, czy student poleciłby ten przedmiot, nie wskazując jednak, kto miałby być adresatem takiej opinii. Odpowiedzi w tej kwestii można udzielić zaznaczając tak lub nie. Kwestionariusz przewiduje również możliwość wypowiedzi pisemnej na temat mocniejszych i słabszych stron prowadzonych zajęć z jednoczesną prośbą o rekomendację proponowanych rozwiązań. Ten sposób sformułowania pytania należy ocenić pozytywnie, umożliwia on studentowi przekazanie oceny nie tylko w formie skali punktowej, a również przekazanie własnych opinii pomocnych w doskonaleniu

proces kształcenia. W opinii studentów wizytowanego kierunku pytania są adekwatne do spraw, które należy ocenić po zakończeniu kursu. Zaleca się zwiększenie częstotliwości przeprowadzenia ankiety, tak, aby każdy student po zakończeniu kursu mógł ją wypełnić, a także doprecyzowanie pytań co do których wskazano wątpliwości powyżej. Studenci mają możliwość zapoznawania się z wynikami procesu ankietyzacji, jednakże nie są tym zainteresowani. W ich opinii skuteczniejszym sposobem na załatwianie spraw jest rozmowa ze starostą lub bezpośrednio z władzami Wydziału.

Studenci wykazują umiarkowane zainteresowanie uczestnictwem w doskonaleniu procesu kształcenia. Szczególną rolę w partycypacji studenckiej pełnią starości, wchodzący w skład Samorządu Studentów. Pozytywnie należy ocenić udział studentów jako grupy interesariuszy wewnętrznych w proces zapewniania jakości i budowy kultury jakości na kierunku, w tym szczególnie możliwości, jakie w tym zakresie stwarza im Uczelnia. Zaleca się zmiany w procesie ankietyzacji, w zakresie udoskonalenia pytań zawartych w ankiecie przeprowadzonej po zakończeniu kursu.

Uczelnia wdrożyła i rozwinęła wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność między-narodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+/-		+/-	+
umiejętności	+	+	+		+/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+		+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) Struktura zarządzania kierunkiem zarządzanie jest przejrzyste i pozwala na realizację zamierzonych zadań. Uczelnia dokonuje oceny efektów kształcenia, przeglądów programowych, oceny kadry i informacje te wykorzystuje do doskonalenia procesu dydaktycznego. Zdaniem Zespołu oceniającego należy dokonywać oceny jakości prac dyplomowych, programu kształcenia, w tym efektów specjalnościowych w celu zapewnienia pełnej spójności programowej na kierunku zarządzanie

8.2) W procesie zapewnienia jakości udział bierze kadra akademicka, studenci, pracownicy Biura Karier oraz przedstawiciele rynku pracy firm związanych z prowadzonymi specjalnościami.

9. Podsumowanie przewodniczący z zespołem

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku			X		

2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			X		
3	Program studiów		X			
4	Zasoby kadrowe		X			
5	Infrastruktura dydaktyczna			X		
6	Prowadzenie badań naukowych					
7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Uczelnia w raporcie samooceny dobrze zidentyfikowała swoje silne, słabe strony oraz szanse i zagrożenia i wyznaczyła innowacyjną strategię rozwoju. W opinii zespołu oceniającego kierunek *zarządzanie* ma możliwości rozwoju przy dalszym rozwijaniu współpracy z rynkiem pracy. Szczególnego wsparcia wymaga specjalność grafika komputerowa w reklamie i pozyskania odpowiednich partnerów strategicznych np. agencji reklamowych w celu określenia oczekiwań rynku pracy od absolwentów tej specjalności. Rozwój kierunku wymaga dalszego wzbogacenia kadry dydaktycznej o specjalistów zarówno z dorobkiem naukowym, jak i znaczącym doświadczeniem zawodowym. Należy rozwijać metody dydaktyczne prowadzące do pogłębiania praktycznego profilu kształcenia oraz współpracę międzynarodową z Uczelniami posiadającymi doświadczenie w kształceniu praktycznym na porównywalnych specjalnościach. Rozwój kierunku wymaga systematycznej troski o jakość kształcenia na wszystkich etapach procesu dydaktycznego i wykorzystywania informacji zwrotnych do jego doskonalenia. Uczelnia powinna powiększyć zasoby biblioteczne w tym zapewnić prenumeratę czasopism związanych z kierunkiem *zarządzanie*.

Uczelnia w odpowiedzi na raport potwierdziła, iż wszystkie uwagi Zespołu Oceniającego PKA przedstawione w podsumowaniu wizytacji oraz raporcie powizytacyjnym zostały uwzględnione, w tym w szczególności:

Zmodyfikowany został, zgodnie z uwagami Zespołu PKA program specjalności *grafika komputerowa w reklamie*. Nadesłano sylabusy dla wprowadzonych przedmiotów, których treści kształcenia są spójne z przedmiotami kierunkowymi wyznaczającymi tożsamość kierunku *zarządzanie*. Zadeklarowano również, iż z początkiem każdego roku akademickiego odbywać się będzie przegląd tematyki prac dyplomowych, ich zgodności z zakresem kierunku *zarządzanie*.

Wprowadzone zmiany programowe oraz zadeklarowane działania w zakresie doskonalenia procesu dyplomowania pozwalają na podniesienie oceny dla kryterium 2: Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji do oceny *w pełni*.

Tabela nr 3

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		x			

Zespół oceniający PKA zaleca:

- doskonalenie procesu dyplomowania i przedstawienie PKA w roku akademickim 2016/2017 informacji o przeprowadzonych działaniach prowadzących zapewnienia zgodności tematyki prac dyplomowych z kierunkiem zarządzanie i przedstawienie tematów prac dyplomowych obronionych w roku akademickim 2015/2016 oraz w roku akademickim 2016/2017, wykazu promotorów prac dyplomowych oraz
- uzupełnienie zbiorów bibliotecznych o podręczniki zalecane w sylabusach jako literatura obowiązkowa oraz prenumeratę czasopism właściwych dla kierunku zarządzanie.